

Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024

(PROJEKT 1.0)

Luty 2016

Projekt „Kompleksowy proces rewitalizacji Włoszczowy – opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Świętokrzyskiego

INICJATYWAŁOKALNA.PL

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18/609, 25-520 Kielce

tel./fax 41 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Część wprowadzająca.....	7
1. Metodologia prac nad dokumentem	7
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	9
II. Część diagnostyczno-analityczna	18
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	18
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	20
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	25
III. Część programowa	58
1. Założenia Programu Rewitalizacji	58
1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	58
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	60
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	65
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	65
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć	84
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	88
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania	98
IV. Część wdrożeniowa	101
1. System realizacji Programu Rewitalizacji.....	101
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami.....	101
1.2. Harmonogram realizacji programu.....	104
1.3. Public relations dokumentu	107
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	108
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	108
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu.....	112
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	114
4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko	118
Spis fotografii.....	119
Spis map	119
Spis schematów	119
Spis tabel	119
Spis wykresów.....	120
Załącznik 1. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa.....	122

Wstęp

Na potrzeby prowadzenia procesu rewitalizacji współfinansowanego środkami Unii Europejskiej, *rewitalizację* należy rozumieć jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany (...). Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością”¹.

Proces rewitalizacji stanowi odpowiedź na zdiagnozowane na obszarach gmin zjawiska kryzysowe, takie jak postępująca degradacja techniczna oraz kumulacje problemów w sferze społecznej i gospodarczej. Niezbędnym jest zatem prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych wykorzystujących istniejące zasoby i potencjały do niwelowania zdiagnozowanych problemów obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb w sferach: społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Miasta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.). Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”².

Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 5–6.

² jw., s. 7–8.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024 (PR) stanowi spójny dokument strategiczny, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz z uwzględnieniem zapisów dotyczących obszaru strategicznej interwencji państwa „miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji” zawartych w rozdziale 3.1.3 Umowy Partnerstwa³.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu, a także jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, wskazujące na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze Gminy Włoszczowa w latach 2016–2024, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego (planowany efekt), cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk

³ *Umowa Partnerstwa, Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, grudzień 2015.

i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowaniu, programowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji. Ostatnim elementem jest opis przebiegu procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części (podzielone na poszczególne etapy), składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy* – obejmowało następujące etapy:
 - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa, a w przypadku obszaru miejskiego uwzględniono podział miasta na ulice) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Gminy jak i instytucji zewnętrznych;
 - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
 - 3) przeprowadzenie w dniach od 22.11 do 6.12.2016 roku konsultacji społecznych dokumentu *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa* wraz z mapami przedstawiającymi granice ww. obszarów.

II. *Opracowanie Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:

- 1) powołanie Zarządzeniem Nr 120.56.2016 Burmistrza Gminy Włoszczowa z dnia 21 października 2016 roku Zespołu ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016–2024;
- 2) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, celów, kierunków działań), a także „zbudowanie” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 3) opracowanie i przeprowadzenie konsultacji projektu 1.0 dokumentu z Zespołem ds. Programu Rewitalizacji;
- 4) opracowanie i przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 2.0 dokumentu;
- 5) wystąpienie z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji.
- 6) przekazanie i uchwalenie projektu dokumentu na sesji przez Radę Miejską.

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale III. niniejszego dokumentu pn. „Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji”.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współdziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako kluczowych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (*Strategii Rozwoju Gminy Włoszczowa na lata 2015–2024*, *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010–2017* oraz *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Włoszczowa z uwzględnieniem zmian w Studium*) stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Wykazanie komplementarności założeń PR do innych dokumentów strategicznych i planistycznych regulujących działania na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i subregionalnym wpłynie na skuteczność i efektywność realizacji zaplanowanych działań w ramach dokumentu oraz osadzenie ich wśród wymienionych opracowań. Zestawienie powiązań PR wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie PR do zapisów dokumentu strategicznego i planistycznego ⁴
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</i> Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: <i>CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</i> <i>CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</i> <i>CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i>

⁴ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmiennionej formie.

POZIOM KRAJOWY		
2.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<i>Cel 2.</i> Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. <i>Kierunek działań polityki przestrzennej:</i> Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych. <i>Działanie:</i> Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.
3.	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:</i> Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3</i> Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: <i>Cel 6</i> Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; <i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:</i> Rozwój regionalny: <i>Cel 8</i> Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; <i>Obszar Efektywności i sprawności państwa:</i> Kapitał społeczny: <i>Cel 11</i> Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
4.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	<i>Obszar strategiczny:</i> Sprawne i efektywne państwo, <i>Cel 3</i> Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, <i>kierunek interwencji:</i> rozwój kapitału społecznego. <i>Obszar strategiczny:</i> Konkurencyjna gospodarka, <i>Cel 4</i> Rozwój kapitału ludzkiego, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego. <i>Obszar strategiczny:</i> Spójność społeczna i terytorialna, <i>Cel 1</i> Integracja społeczna, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.
5.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. <i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
6.	Krajowa Polityka Miejska 2023	Strategicznym celem polityki miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. <i>Cel szczegółowy 3</i> Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich (miasto spójne). <i>Cel szczegółowy 4</i> Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (miasto konkurencyjne). Jednym z wątków tematycznych jest rewitalizacja, w którym wskazane zostało, że: „najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma

		ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością”.
7.	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	Wizja: Polska Wschodnia makroregionem dynamicznie rozwijającym się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, stopniowo i systematycznie poprawiającym swoją pozycję rozwojową i konkurencyjną w kraju oraz w Unii Europejskiej. <i>Cel główny:</i> Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej. <i>Obszar strategiczny 2:</i> Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego. <i>Kierunek działań:</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy i Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.
POZIOM REGIONALNY		
8.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2020	Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2020</i>: <i>Cel główny:</i> pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. <i>Cel strategiczny 2:</i> Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu; a) cenna spuścizna – ugruntowanie pozycji przemysłu i budownictwa w regionie; b) targi kieleckie bramą łączącą świętokrzyskie ze światem – rozwój przemysłu spotkań; d) pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego – czyli rynkowa gra zespołowa. <i>Cel strategiczny 3:</i> Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki. a) sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa jakiegokolwiek myślenia o pomyślnej przyszłości; b) usprawnianie i rozwój regionalnego systemu innowacji – czyli potrzeba wzmocnienia istniejącego fundamentu dla przepływu i ucieleśniania wiedzy.
9.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012–2020	Misją Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego jest włączenie wszystkich mieszkańców, rodzin i podmiotów województwa do działań na rzecz trwałego rozwoju, poprawy jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych, a także ich łagodzenia. Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012–2020</i>: 1. <i>Cel strategiczny:</i> Minimalizacja obszarów wykluczenia społecznego. 2. <i>Cel strategiczny:</i> Kompleksowe działania na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych. 3. <i>Cel strategiczny:</i> Efektywny system polityki społecznej. 5. <i>Cel strategiczny:</i> Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców województwa świętokrzyskiego.

POZIOM SUBREGIONALNY		
10.	Strategia Rozwoju Powiatu Włoszczowskiego na lata 2014–2020	<i>Misja:</i> Tworzenie miejsca dostosowanego do oczekiwań społecznych, wyposażonego w rozwiniętą infrastrukturę (zwłaszcza komunikacyjną), charakteryzującego się trwałym wzrostem gospodarczym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu potencjału w postaci kapitału społecznego, położenia oraz posiadanych zasobów (głównie przyrodniczo-krajobrazowych i edukacyjnych), a przez to zapewniający pracę oraz wysoki standard życia mieszkańców. <i>Cel strategiczny 1.</i> Podniesienie standardu życia mieszkańców oraz wzmocnienie integracji społecznej <i>Cel operacyjny 1.1</i> Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym. <i>Cel operacyjny 1.2</i> Wzrost zatrudnienia oraz rozwój przedsiębiorczości. <i>Cel operacyjny 1.3</i> Rozwój edukacji oraz podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców powiatu. <i>Cel operacyjny 1.4</i> Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczonym oraz wzrost spójności społecznej. <i>Cel strategiczny 2.</i> Rozwój lokalnej gospodarki oraz zwiększenie jej konkurencyjności. <i>Cel operacyjny 2.1</i> Intensyfikacja współpracy na rzecz wzrostu gospodarczego oraz tworzenia przyjaznych warunków do inwestowania i rozwoju usług. <i>Cel strategiczny 3</i> Kształtowanie przestrzeni funkcjonalnej i atrakcyjnej oraz zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów powiatu. <i>Cel operacyjny 3.1</i> Usprawnienie funkcjonowania układu komunikacyjnego. <i>Cel operacyjny 3.2</i> Poprawa stanu oraz rozwój pozostałej infrastruktury kluczowej. <i>Cel operacyjny 3.3</i> Rozwój potencjału turystycznego i kulturowego oraz infrastruktury poprawiającej atrakcyjność sportowo-rekreacyjną powiatu.
POZIOM LOKALNY		
11.	Strategia Rozwoju Gminy Włoszczowa na lata 2015–2024	<i>Wizja:</i> Gmina Włoszczowa zapewnia wysoką jakość życia dzięki aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Misja:</i> Gmina Włoszczowa budując kapitał społeczny tworzy warunki do rozwoju aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców. Przed wszystkim Program Rewitalizacji wykazuje powiązania z następującymi celami Strategii i przypisanymi im działaniami priorytetowymi: <i>Cel główny 1.</i> Włoszczowa gminą zaspokajającą potrzeby społeczne mieszkańców. <i>Cel szczegółowy 1.1.</i> Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna. <i>Działania priorytetowe:</i> 1.1.1. Ukształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej. 1.1.2. Ograniczenie niskiej emisji oraz innych zanieczyszczeń do środowiska. 1.1.3. Dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób starszych. <i>Cel szczegółowy 1.2.</i> Atrakcyjna oferta rekreacji, kultury i edukacji. <i>Działania priorytetowe:</i> 1.2.1. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej. 1.2.2. Wspieranie rozwoju kultury. 1.2.3. Doskonalenie systemu edukacji.

		<i>Cel główny 2. Włoszczowa gminą przedsiębiorczą.</i> <i>Cel szczegółowy 2.1. Wzrost aktywności gospodarczej.</i> <i>Działania priorytetowe:</i> 2.1.1. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Cel szczegółowy 2.2. Wzrost aktywności społecznej.</i> <i>Działania priorytetowe:</i> 2.2.1. Wspieranie organizacji pozarządowych. 2.2.2. Wspieranie inicjatyw oddolnych. 2.2.3. Włączenie społeczne osób starszych.
12.	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Włoszczowa z uwzględnieniem zmian w Studium</i>	Działania przewidziane w PR są zgodne z celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego Gminy Włoszczowa, którym jest: <i>poprawa warunków życia ludności na terenie gminy oraz jej zrównoważony rozwój oparty m.in. o ład przestrzenny.</i> Działania rewitalizacyjne wpisują się w kierunki zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Włoszczowa: 1. Racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony. 2. Ochrona środowiska kulturowego gminy, wzrost atrakcyjności turystycznej. 3. Stworzenie warunków dla zaspakajania potrzeb społeczności lokalnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego. 4. Poprawa wyposażenia miasta i gminy w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej. 5. Stworzenie warunków dla rozwoju działalności handlowo-produkcyjnej i usługowej inwestorów. 6. Systematyczna modernizacja i poprawa parametrów technicznych sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Realizacja projektowanych obwodnic we Włoszczowie i Kurzelowie. Działania rewitalizacyjne są również zgodne z kierunkami rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz zasadami kształtowania ładu przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Włoszczowa.
13.	<i>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010–2017</i>	Program Rewitalizacji jest komplementarny zarówno z celami strategicznymi, celami szczegółowymi jak również kierunkami działań ujętymi w Strategii, w tym przede wszystkim: Cel strategiczny: <i>Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.</i> Cele szczegółowe: 1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności. 2. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy. 3. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom niepełnosprawnym i starszym. 4. Tworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych. 5. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki najbliższymi. 6. Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi. Cel strategiczny: <i>Budowanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych z uwzględnieniem ich aktywizacji.</i> Cele szczegółowe: 1. Monitoring socjalny – wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji bezrobocia. 2. Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych.

		3. Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin bezrobotnych. Cel strategiczny: <i>Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.</i> Cele szczegółowe: 1. Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie. 2. Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzące do utrzymania dziecka w rodzinie. 3. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej.
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów

Koncepcja rewitalizacji opiera się na zagospodarowaniu zdegradowanych terenów Włoszczowy oraz wykorzystaniu aktywnej partycypacji i współpracy międzysektorowej interesariuszy rewitalizacji w celu stworzenia warunków do aktywności społecznej i gospodarczej, włączenia społecznego, a także rekreacji mieszkańców. Działania rewitalizacyjne wpisują się w wizję oraz misję *Strategii Rozwoju Gminy Włoszczowa na lata 2015–2024*⁵, która wskazuje, że „Gmina Włoszczowa budując kapitał społeczny tworzy warunki do rozwoju aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców”. Potrzeba rewitalizacji wynika z problemu kluczowego, którym jest „niewystarczające zaangażowanie kapitału społecznego w rozwój społeczny i gospodarczy gminy” i jego przyczyn, a także słabych stron w analizie SWOT: m.in. „wyższego niż średnia w Polsce udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym”, „małej liczby nowo powstających przedsiębiorstw”, „niedostosowana do potrzeb mieszkańców i turystów infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym dla osób w wieku 50+ oraz rodzin”, „zbyt mała liczba miejsc parkingowych na terenie centrum miasta”, „brak kompleksowego systemu monitoringu miasta”, „brak parku miejskiego i mała ilość zieleni urządzonej na terenie miasta”⁶.

Opracowanie Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej i wynika z dążenia do osiągnięcia 2 celów głównych Strategii: „Włoszczowa gminą zaspokajającą potrzeby społeczne mieszkańców” i „Włoszczowa gminą przedsiębiorczą”⁷.

Do zakresu działań zmierzających do osiągnięcia ww. celów zaliczono m.in. „dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób starszych”, „rozwój infrastruktury

⁵ Strategia Rozwoju przyjęta Uchwałą Nr XII/104/15 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 21 grudnia 2015 roku.

⁶ jw., s. 10.

⁷ jw., s.18.

rekreacyjnej i turystycznej”, „wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców”, „wspieranie organizacji pozarządowych”.

W dokumencie podkreślono również, że wszystkie wymienione działania oraz zadania są odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej i stanowią będą elementy procesu rewitalizacji.

Ponadto w *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010–2017*⁸ wskazano problemy, dla których należy zaprogramować działania, są to: bezrobocie, dysfunkcje rodzin, problem niepełnosprawności i osób starszych oraz uzależnienia⁹. Wszystkie te patologie stanowią poważne zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Wdrożenie Programu Rewitalizacji przyczyni się do rozwiązania ww. problemów na wyznaczonym obszarze rewitalizacji obejmującym część gminy o największej kumulacji problemów oraz zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym i gospodarczym, a także włączenia społecznego osób wykluczonych i poprawy jakości życia mieszkańców.

Do poprawy sytuacji przyczynią się kompleksowe działania rewitalizacyjne, realizujące następujące cele podstawowe ww. dokumentu¹⁰:

Cel strategiczny: *Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.*

Cele szczegółowe:

1. *Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.*
2. *Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy.*
3. *Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom niepełnosprawnym i starszym.*
4. *Tworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.*
5. *Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki najbliższym.*
6. *Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi.*

Cel strategiczny: *Budowanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych z uwzględnieniem ich aktywizacji.*

Cele szczegółowe:

⁸ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta Uchwałą nr XLI/318/10 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 28 stycznia 2010 roku.

⁹ jw., s. 29.

¹⁰ jw., s. 29–33.

1. *Monitoring socjalny – wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji bezrobocia.*
2. *Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych.*
3. *Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin bezrobotnych.*

Cel strategiczny: *Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.*

Cele szczegółowe:

1. *Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie.*
2. *Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzące do utrzymania dziecka w rodzinie.*
3. *Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej.*

Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Włoszczowa*¹¹, które określa, że kierunki rozwoju na terenie Gminy Włoszczowa to sukcesywne osiąganie przyjętych w gospodarce przestrzennej celów poprzez rozwój procesów urbanizacyjnych, realizowanych jako różnorodne funkcje przypisywane różnorodnym terenom.

Głównymi celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego Gminy Włoszczowa jest: *poprawa warunków życia ludności na terenie gminy oraz jej zrównoważony rozwój oparty m.in. o ład przestrzenny*¹². W związku z powyższym, podczas wdrażania procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji charakteryzującym się wysokim natężeniem problemów, realizowane będą przede wszystkim następujące kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego Gminy Włoszczowa:

- 1) racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony,
- 2) ochrona środowiska kulturowego gminy, wzrost atrakcyjności turystycznej,
- 3) stworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego,
- 4) poprawa wyposażenia gminy w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej,

¹¹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Włoszczowa z uwzględnieniem zmian w studium* przyjęte Uchwałą nr XLVI/350/10 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 5 sierpnia 2010 roku.

¹² jw., s. 66.

- 5) stworzenie warunków dla rozwoju działalności handlowo-produkcyjnej i usługowej,
- 6) systematyczna modernizacja i poprawa parametrów technicznych sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Wdrożenie wszystkich planowanych projektów rewitalizacyjnych przyczyni się do stworzenia długofalowej wizji rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych, a osiągnięte cele przyczynią się do rozwoju gminy.

Ponadto poszczególne działania rewitalizacyjne uwzględniać będą dotychczasowe uwarunkowania rozwoju zagospodarowania, do których zaliczono:

- dotychczasowe zagospodarowanie i uzbrojenie obszaru gminy w tym m. Włoszczowa,
- dotychczasowe przeznaczenie terenów i wniosków w sprawie zmiany przeznaczenia,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prawo własności gruntów,
- jakość życia mieszkańców.

W związku z powyższym dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców zaprojektowanych interwencji społecznych, które przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są wykluczeni społecznie oraz zagrożeni marginalizacją, a w konsekwencji doprowadzi do integracji społecznej na obszarze rewitalizacji.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* zatwierdzonych przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Włoszczowa* stanowiąca załącznik 1. do niniejszego dokumentu.

Zgodnie z pkt 1 z rozdziału 3 ww. *Wytycznych*, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w pkt 2, który wskazuje na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”¹³.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Włoszczowa podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie gminy przyjęto podział na sołectwa, a w przypadku obszaru miejskiego uwzględniono podział miasta na ulice. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z ww. Wytycznymi, w przeprowadzonej diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 32 wskaźniki ustalone na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Gminy Włoszczowa, Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie, Zespołu Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Szkół i Przedszkoli we Włoszczowie oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie, Włoszczowskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, Zarządu Dróg Powiatowych we Włoszczowie, Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie, Urzędu Statystycznego w Kielcach, a także ogólnodostępne dane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej, charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów pkt 4 z rozdziału 3 *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata*

¹³ *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, 02.08.2016, s. 6–7.

2014–2020, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie.

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z pkt 3 z rozdziału 3 Wytocznych, *obszar zdegradowany* to „obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych obszarów problemowych tj. ≥ 16 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Włoszczowa obejmuje sołectwa: Czarncza (19), Bebelno Kolonia (17), Bebelno Wieś (17), Rogienice (17), Konieczno (16), Ludwinów (16) oraz Miasto Włoszczowa (16).

Wskazany obszar zajmuje 51,8 km², co stanowi 20,4% powierzchni gminy i według danych Urzędu Gminy Włoszczowa w 2015 roku był zamieszkiwany przez 13 373 osób, tj. 67,7 % ogółu mieszkańców gminy.

Zgodnie z pkt 4 z rozdziału 3 Wytocznych, *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza

prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy”.

Na podstawie ww. zapisów Wytycznych wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z innymi problemami. Do wniosku tego można dojść za pomocą metod badawczych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (porównanie wartości mierników, ich koncentracji terytorialnej). Drugą z przesłanek jest uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. To bardzo szeroka przesłanka, która pozwala gminie na zachowanie marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać rewitalizacji. Znaczenie dla rozwoju gminy oceniać można na różne sposoby, przede wszystkim istotność danego obszaru powinna jednak wynikać z gminnych dokumentów strategicznych, być w nich wskazana jako obszar szczególnej troski władz publicznych, obszar na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze w gminie. Do oceny istotności obszaru można posłużyć się przykładowo analizami urbanistycznymi, które wskażą obszar wpisujący się w zasady ogólne planowania przestrzennego, takie jak np. zasada miasta zwartego, zasada niskoemisyjności¹⁴.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy, w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji, zawierający się w granicach miasta. Do obszaru rewitalizacji włączono ulice o najwyższej liczbie zidentyfikowanych obszarów problemowych. Wyznaczony obszar rewitalizacji ograniczony jest ulicami.

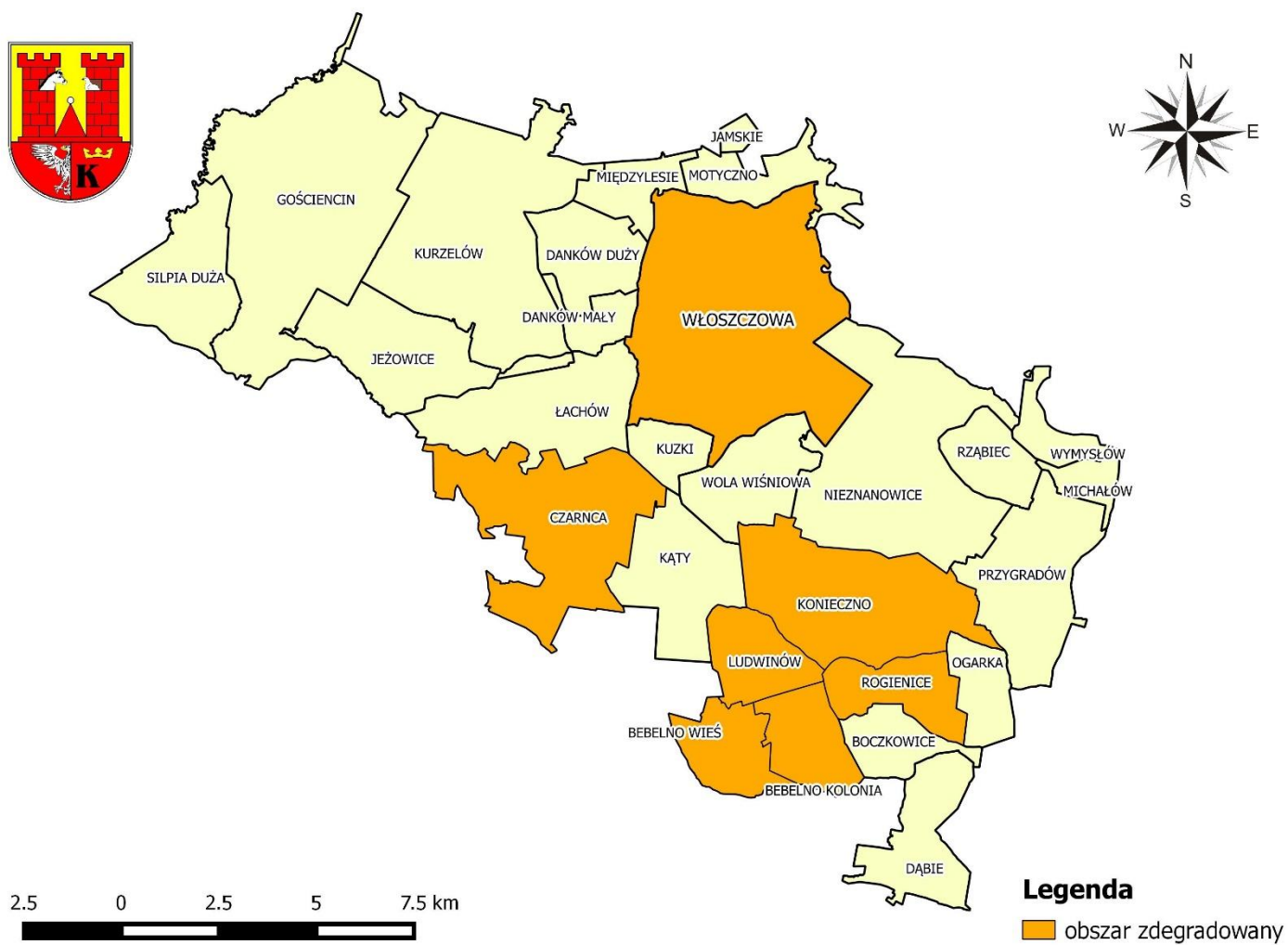
Wyznaczony obszar rewitalizacji był zamieszkały w 2015 roku przez 5 690 osób (28,8% ludności gminy). Wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza 20% powierzchni gminy, ponieważ został wyznaczony w granicach miasta, którego terytorium stanowi niespełna 12%

¹⁴ *Ustawa o rewitalizacji, praktyczny komentarz*, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

powierzchni gminy, więc obszar rewitalizacji nie przekracza limitów określonych w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*.

Na mapie 1 przedstawiono wyznaczony obszar zdegradowany, natomiast szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa prezentuje mapa 2.

Mapa 1 Wyznaczony obszar zdegradowany w Gminie Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa

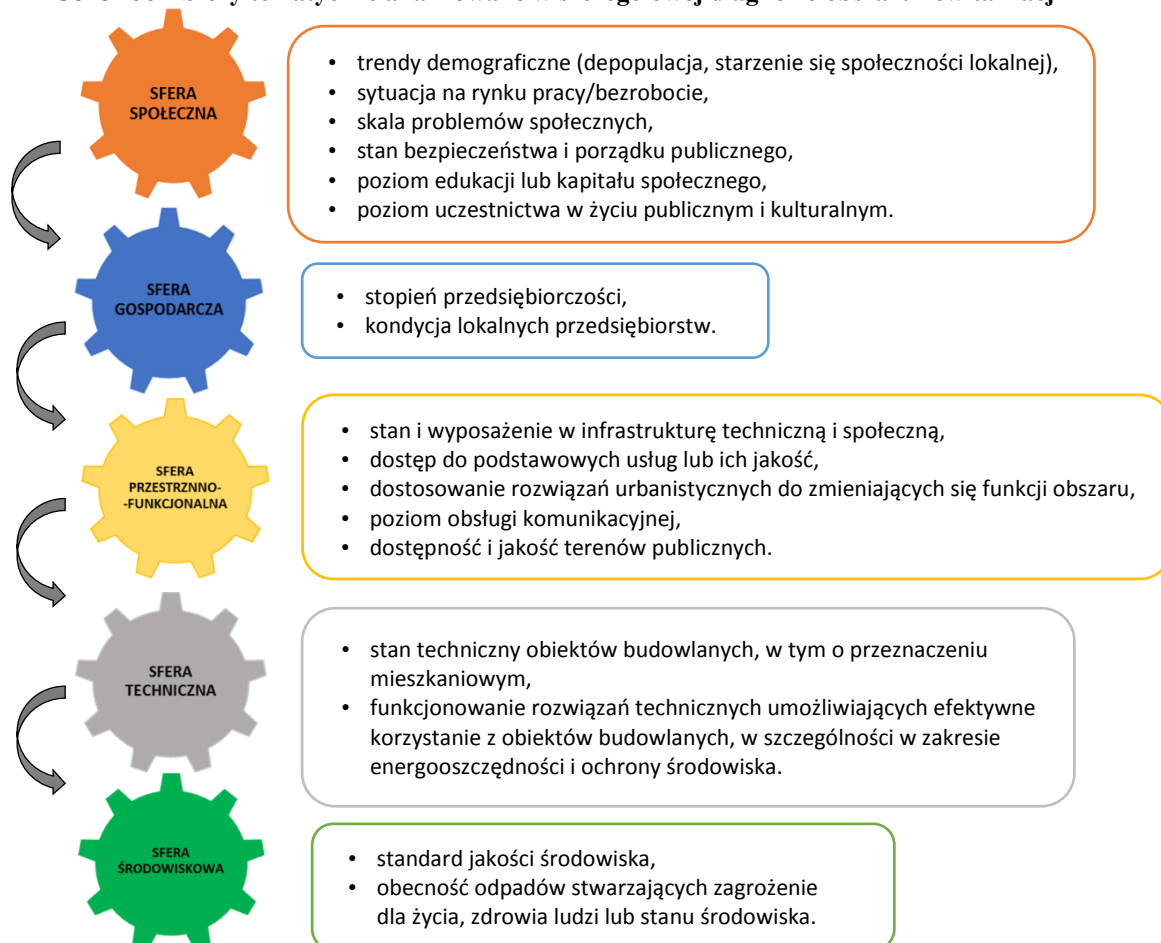
Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Programu Rewitalizacji, wynikającym z zapisów Wytycznych jest pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, która obejmuje analizę czynników i zjawisk kryzysowych oraz lokalnych potencjałów we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Jednak należy wziąć pod uwagę fakt, że problemy analizowane we wszystkich aspektach wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Schemat 1 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji

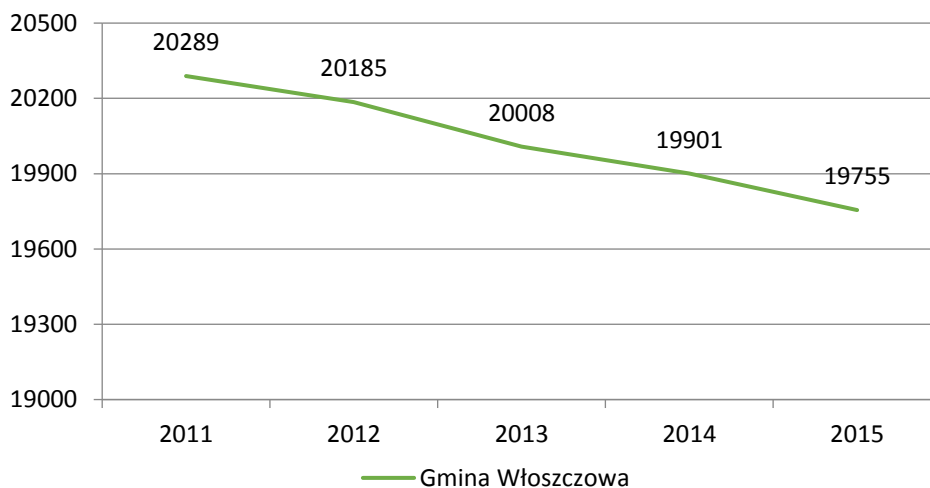
Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem centrum Miasta Włoszczowa. Z uwagi, że jest to główny ośrodek gminy, dominują tutaj funkcje centrotwórcze: publiczne, usługowe, handlowe, edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne i mieszkaniowe. Stanowi istotny ośrodek gospodarczy oraz usługowy regionu i znajduje się przy ważnych szlakach komunikacyjnych – przez obszar rewitalizacji przebiegają trzy drogi wojewódzkie: nr 742 relacji Przyglów–Nagłowice, nr 785 relacji Ciężkowice–Włoszczowa oraz nr 786, która prowadzi z Częstochowy do Kielc.

Według danych Urzędu Gminy Włoszczowa w 2015 roku stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 5 690 osób, tj. 28,8% ludności ogółem gminy.

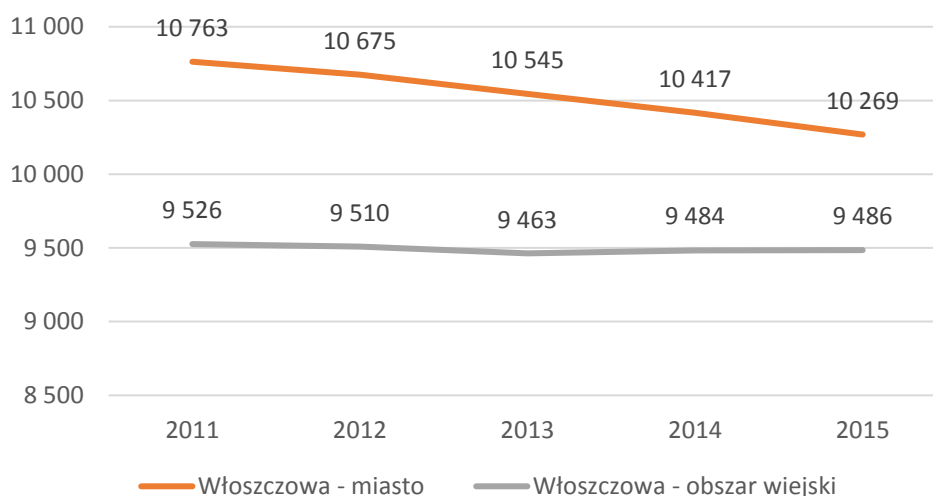
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w latach 2011–2015 liczba ludności na terenie gminy systematycznie malała (wykres 1). Na przestrzeni analizowanych lat zaobserwowano spadek populacji całej gminy o 534 osoby, z czego o 494 mieszkańców zmniejszyła się populacja Miasta Włoszczowa, natomiast tylko o 40 – liczba osób zamieszkujących obszary wiejskie (wykres 2). Taka sytuacja przełoży się bezpośrednio na systematycznie zmniejszający się kapitał społeczny, szczególnie na terenie Miasta Włoszczowa, a tym samym obszaru rewitalizacji, który został wyznaczony w granicach miasta.

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Włoszczowa w latach 2011–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

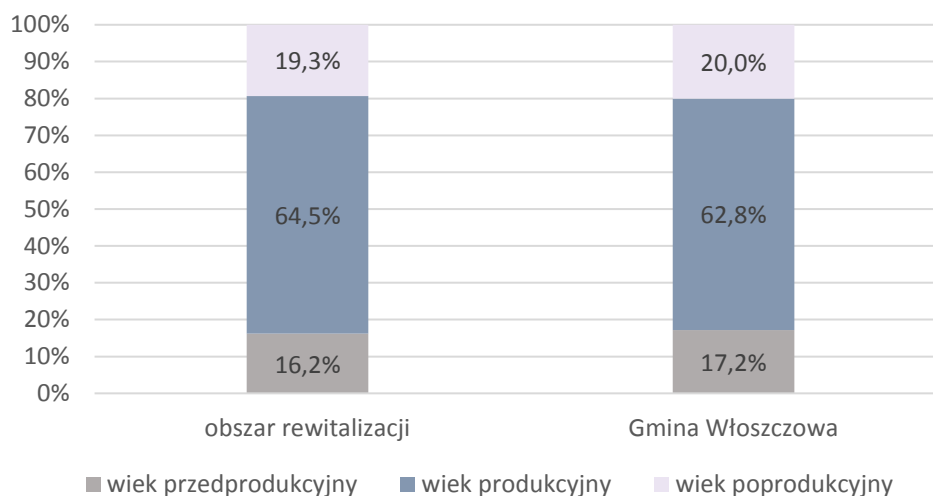
Wykres 2 Liczba ludności w Gminie Włoszczowa w podziale na obszar miejski i wiejski w latach 2011–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają nie tylko na liczbę ludności, ale także na jej strukturę wiekową. Analizując udział ludności według ekonomicznych grup wieku wyznaczonego obszaru rewitalizacji należy wskazać, że w 2015 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowili 16,2% ludności, w wieku produkcyjnym 64,5% ludności, natomiast w wieku poprodukcyjnym 19,3% (wykres 3). W porównaniu do średniej dla całej gminy, na obszarze rewitalizacji jest mniej osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o niskim wskaźniku urodzeń, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym zamieszkująca obszar rewitalizacji jest znacznie wyższa niż w całej Gminie Włoszczowa, co świadczy o wysokim kapitale osób w wieku produkcyjnym – gotowych do podjęcia pracy. Należy również zauważyć, że w ciągu kolejnych lat wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym i malejąca liczba urodzeń spowodują „wyludnianie się” obszaru, dlatego konieczne jest podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych, aby zatrzymać to zjawisko.

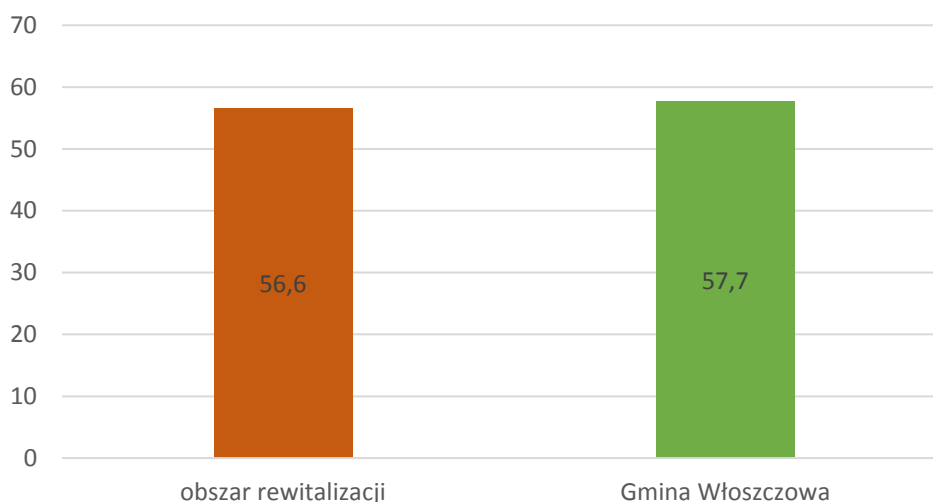
Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Włoszczowa

Procesy demograficzne wpływające na starzenie się społeczności obszaru rewitalizacji wiążą się w sposób bezpośredni z sytuacją na rynku pracy, którą obrazuje wskaźnik „liczba bezrobotnych mieszkańców w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym” (wykres 4). Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji (56,6) jest bardziej korzystna niż średnia dla całej Gminy Włoszczowa (57,7).

Wykres 4 Liczba bezrobotnych mieszkańców w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

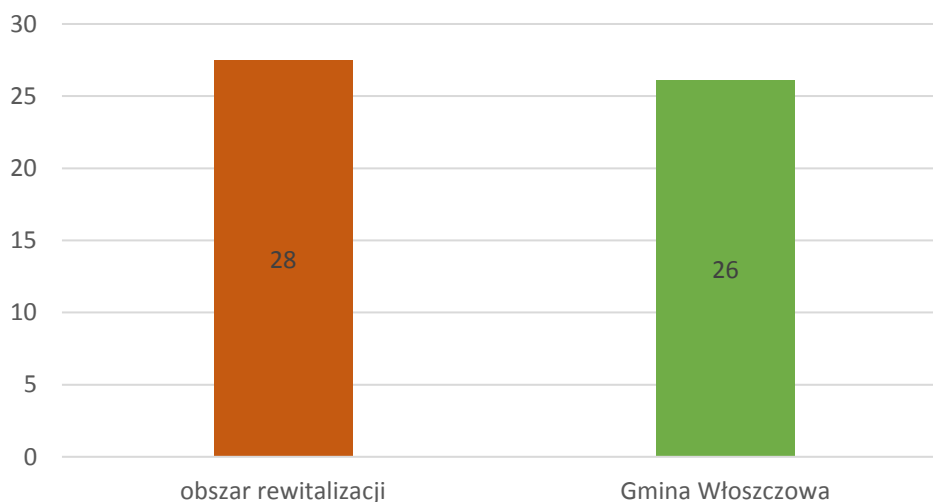

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

Natomiast wskaźnik „liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym” wypada niekorzystnie w porównaniu do średniej dla Gminy Włoszczowa (wykres 5). Liczba osób długotrwale bezrobotnych świadczy

o wyuczonej bezradności i braku chęci do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. Osoby długotrwale bezrobotne są najczęściej klientami pomocy społecznej. Brak pracy, a przede wszystkim chęci do podjęcia zatrudnienia prowadzą do pogłębiającego się ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz patologii społecznych.

Wykres 5 Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

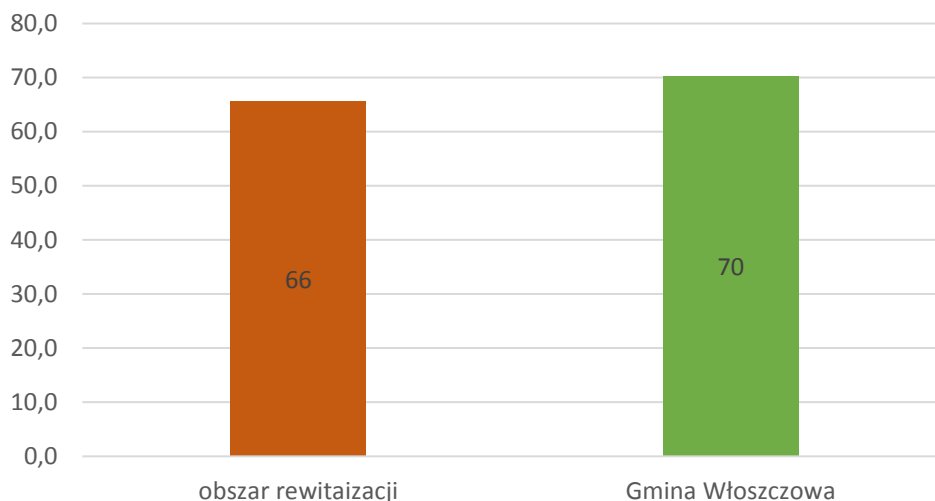

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

Nasilające się negatywne zjawiska społeczne obniżają warunki i jakość życia mieszkańców. Wysoki wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych świadczy o potrzebie tworzenia możliwości do nabywania nowych umiejętności i kompetencji, w kontekście znalezienia zatrudnienia. Ponadto długotrwale bezrobocie oddziałuje nie tylko na samą osobę pozostającą bez pracy, ale na całe jej otoczenie, dezorganizując jego prawidłowe funkcjonowanie. Niezbędne są działania zmierzające do ponownego włączenia tych osób w życie gospodarcze poprzez różnego rodzaju szkolenia, staże, tworzenie nowych miejsc pracy dla długotrwale bezrobotnych.

Duża liczba osób zamieszkujących stosunkowo niewielki obszar rewitalizacji wpływa na kumulowanie się na tym obszarze negatywnych zjawisk społecznych. Kryterium poziomu ubóstwa i skali problemów społecznych na obszarze rewitalizacji zostało zmierzone przy pomocy wskaźnika „liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 1 000 mieszkańców”. Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie (OPS), w 2015 roku osiągnął on wartość 66 przy średniej wartości wskaźnika w gminie 70 (wykres 6) oraz średniej dla Miasta Włoszczowa na poziomie 52.

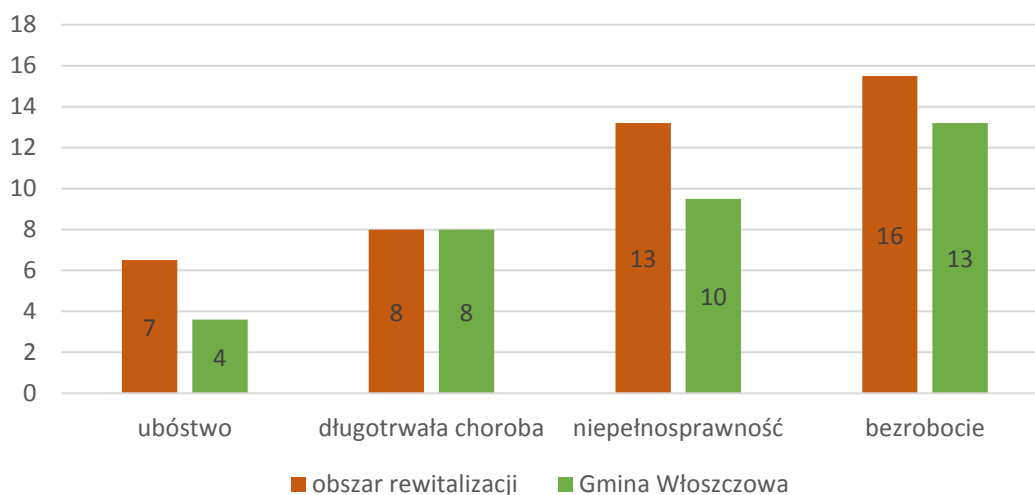
Wykres 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

Kumulacja osób wykluczonych społecznie w jednym miejscu powoduje tworzenie się tzw. „enklaw biedy”. Negatywne zjawiska społeczne występują wewnątrz obszaru z różną intensywnością i nieco inne są także ich przyczyny. Nie zmienia to faktu, że rozproszenie koncentracji problemów społecznych wpływa na jakość życia całej społeczności zamieszkującej na tym obszarze i osób korzystających z różnych usług czy aktywności na jego terenie. Najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń na obszarze rewitalizacji jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo (wykres 7).

Wykres 7 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji i w Gminie Włoszczowa w 2015 roku (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 1 000 mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Ubóstwo rozumiane jest jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy minimum egzystencji określonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – w 2014 r. ustalone zostało na poziomie 544 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 457 zł dla osoby w rodzinie¹⁵. Jest wynikiem głównie bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, a także uzależnień. Ubóstwo należy do największych i najpoważniejszych nieszczęść ludzi. Staje się poważnym problemem społecznym, kiedy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie dotyczą tylko osób nia doświadczonych, ale całe społeczeństwo – zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu. Przyczynia się to do powstawania i rozszerzania się niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji społecznej ubogich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych. Może mieć ono związek z długotrwałym bezrobociem, ale także wskazuje na brak kapitału społecznego, w tym umiejętności odnalezienia się na rynku pracy, a co za tym idzie – uzależnienia się części mieszkańców od pomocy społecznej i wyuczonej bezradności.

Bezrobocie jako zjawisko społeczne ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pierwsze odczuwalne skutki wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Warto nadmienić, że wpływ na rozmiar bezrobocia ma wiele czynników, głównie społecznych. Bardzo często dane statystyczne w tym zakresie nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej sytuacji. Wiąże się to na przykład z faktem, że są osoby, które pracują nielegalnie i rejestrują się jako bezrobotne celem osiągnięcia korzyści z systemu pomocy społecznej.

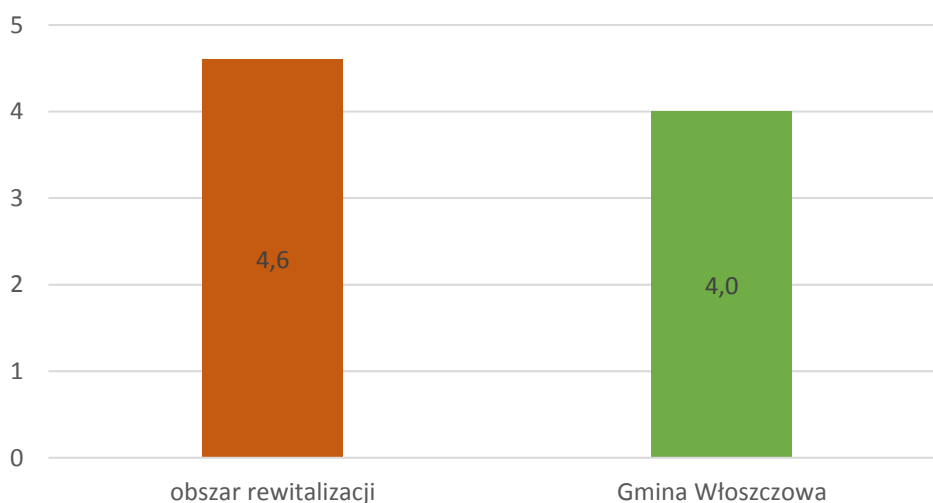
Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność dezorganizują życie osoby oraz jej rodziny, a natężenie zjawiska nasila się z wiekiem. Choroba może całkowicie sparaliżować aktywność społeczną i zawodową osoby, w wyniku czego wycofuje się ona z życia społecznego. Prowadzi to do ograniczeń w prawidłowym i samodzielnym funkcjonowaniu oraz wymaga wsparcia innych osób i instytucji. Zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji problemy społeczne są ze sobą ściśle powiązane, np. bezrobocie powoduje utratę środków na utrzymanie doprowadzając do ubóstwa, a jednocześnie pogłębia i nawarstwia inne problemy, takie jak

¹⁵ Strona internetowa Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, ipiss.com.pl/?zaklady=minimum-egzystencji-2, inf. z dnia 19.12.2016.

wykluczenie społeczne bądź uzależnienia. W związku z tym bardzo często powodem przyznawania pomocy społecznej jest występowanie kilku przyczyn jednocześnie.

Wszystkie zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne prowadzą do degradacji społecznej obszaru, obniżenia poziomu jakości życia, „bezradności społecznej”, ograniczenia prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania w życiu społecznym, roszczeniowości, pogłębiających się patologii oraz uzależnień, co również wpływa na poziom bezpieczeństwa mieszkańców zamieszkujących ten obszar. Potwierdzeniem tego faktu mogą być wysokie wartości wskaźników: „liczba wydanych niebieskich kart w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców” oraz „liczba osób objętych pomocą w ramach niebieskiej karty w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców”. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie, w 2015 r. na obszarze rewitalizacji wskaźniki te wynosiły kolejno 4,6 oraz 10,7 – przyjmowały niekorzystne wartości w stosunku do średniej dla całej Gminy Włoszczowa (wykresy 8 i 9).

Wykres 8 Liczba wydanych niebieskich kart w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

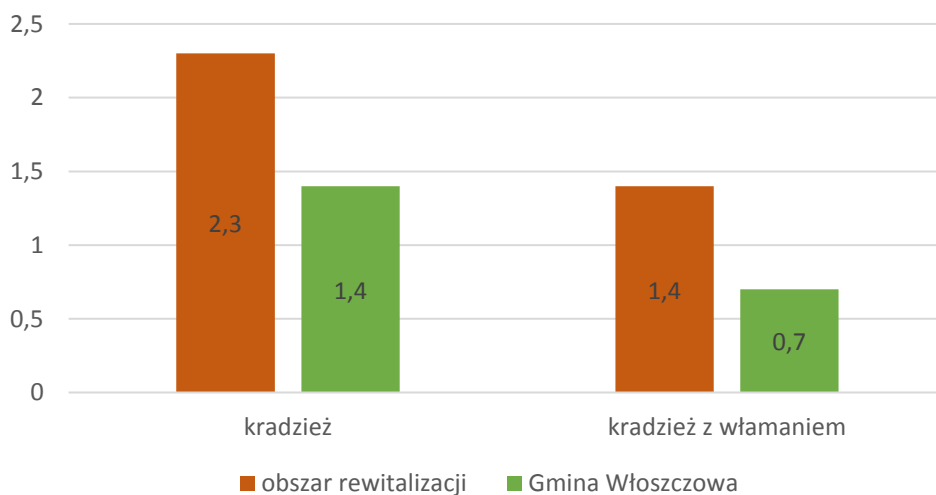
Wykres 9 Liczba osób objętych pomocą w ramach niebieskiej karty w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnymi istotnymi czynnikami dotyczącymi skali występowania różnych problemów społecznych jest stan bezpieczeństwa publicznego, który został zmierzony za pomocą wskaźników: „liczba kradzieży w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców” oraz „liczba kradzieży z włamaniem w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców” w roku 2015 (wykres 10).

Wykres 10 Liczba kradzieży oraz kradzieży z włamaniem na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na wykresie 10 wynika, że liczba stwierdzonych kradzieży oraz kradzieży z włamaniem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest wyższa w porównaniu do średniej dla Gminy Włoszczowa. Głównym problemem zidentyfikowanym

na obszarze rewitalizacji są kradzieże, włamania oraz dewastacje mienia publicznego. Przeciwdziałanie takim zjawiskom wymaga stworzenia spójnego systemu monitoringu oraz oświetlenia. Wysoki poziom wykroczeń w tym zakresie może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność lokalną, dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych i operacyjnych we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego mieszkańców (w szczególności na obszarach problemowych).

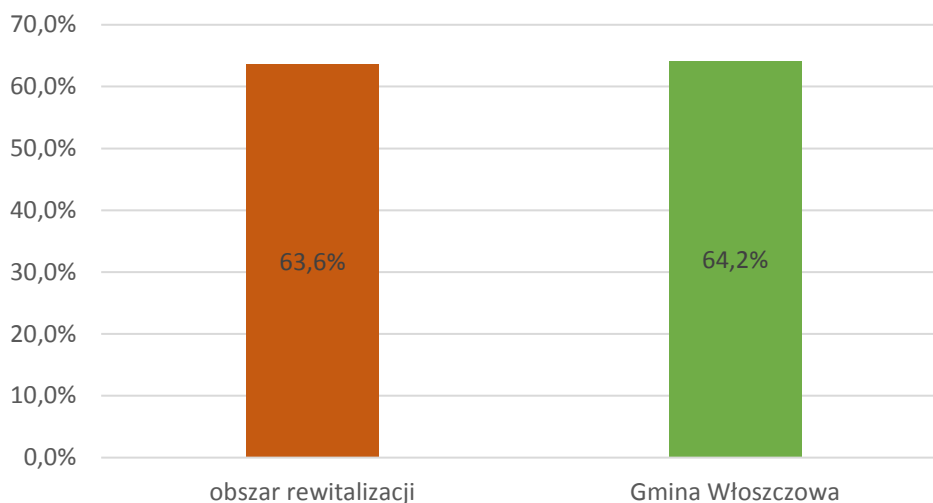
Zidentyfikowane problemy wskazują, iż należy podjąć kompleksowe działania na obszarze rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych, integracji oraz aktywizacji mieszkańców. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym Programem Rewitalizacji.

Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji, pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz wybranych części egzaminu gimnazjalnego, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się Zespół Placówek Oświatowych nr 1, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Piłsudskiego oraz Publiczne Gimnazjum, a także Zespół Placówek Oświatowych nr 2, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 2 im. Partyzantów Ziemi Włoszczowskiej oraz Publiczne Gimnazjum. Średnie wyniki uczniów z obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa ze sprawdzianu szóstoklasistów zostały przedstawione na wykresie 11, a z wybranych części egzaminu gimnazjalnego – w tabeli 2. Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasistów na obszarze rewitalizacji były niższe niż średnia dla Gminy Włoszczowa, natomiast uczniowie gimnazjum osiągnęli wyniki wyższe.

Wykres 11 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 roku – porównanie średniej ze szkół obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, oke.lodz.pl

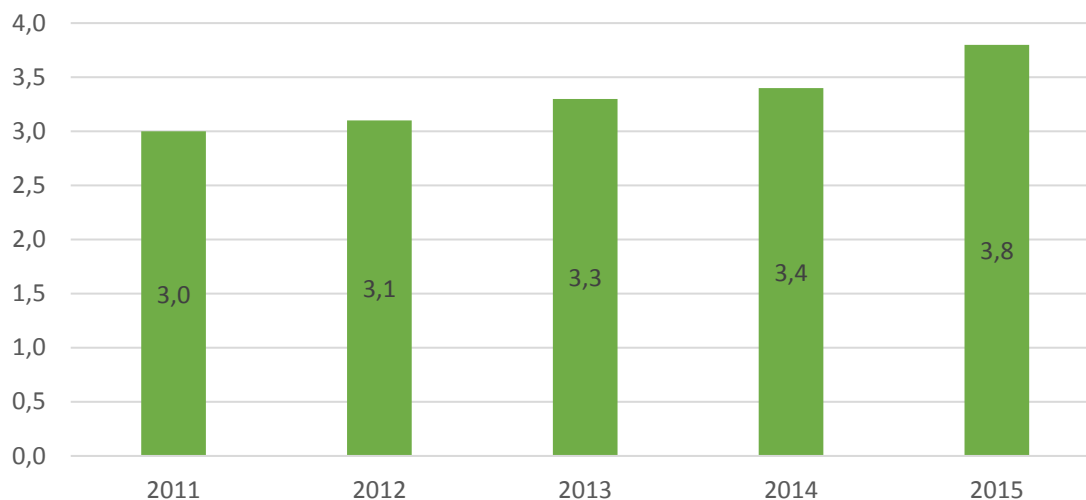
Tabela 2 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2014/2015 – porównanie średniej dla szkół z obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Nazwa przedmiotu	Średnie % wyniki		
	Gimnazjum nr 1	Gimnazjum nr 2	Gmina Włoszczowa
Język polski	61	59	59
Historia i wiedza o społeczeństwie	65	63	62,3
Matematyka	48	53	49,9
Przedmioty przyrodnicze	52	52	50
Język angielski (poziom podstawowy)	65	66	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, oke.lodz.pl

Przejawem zaangażowania na rzecz lokalnej społeczności i jedną z form aktywności są fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne, które odgrywają ważną rolę w umacnianiu więzi społecznych i organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych oraz zwiększają możliwości rozwoju społecznego. Wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2011–2015 w Gminie Włoszczowa obrazuje aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy lokalne. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na terenie Gminy Włoszczowa systematycznie wzrasta (wykres 12).

Wykres 12 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w latach 2011–2015 w Gminie Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zlokalizowane są następujące organizacje:

- Miejski Klub Sportowy Włoszczowa;
- Włoszczowskie Nauczycielskie Towarzystwo Sportowe przy Hali Sportowej we Włoszczowie;
- Włoszczowskie Towarzystwo Krzewienia Kultury;
- Klub Sportowy "HETMAN" Włoszczowa;
- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Włoszczowskiej;
- Fundacja na rzecz Budowy i Modernizacji Obiektów Sportowych oraz Rozwoju Kultury Fizycznej w Mieście i Gminie Włoszczowa;
- Stowarzyszenie Zawodowy Klub Kolarski DOMIN SPORT;
- Włoszczowskie Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej;
- Parafialny Uczniowski Klub Sportowy DEKO Włoszczowa;
- Lokalna Grupa Działania "Region Włoszczowski";
- Włoszczowskie Towarzystwo Wędkarstwa Sportowego "BIG FISH";
- Stowarzyszenie Społeczne Samorządowe Porozumienie "Razem";
- Stowarzyszenie Obywatelskie Ziemi Włoszczowskiej;
- Fundacja I Liceum im. Gen. Władysława Sikorskiego we Włoszczowie;
- Fundacja Pomocy Szkole ZPO Nr 2 we Włoszczowie "NASZA DWÓJKA";
- Lokalna Grupa Rybacka "Między Nidą a Pilicą";
- Stowarzyszenie BONA FIDE Wspólna Inicjatywa Na Rzecz Rozwoju;
- Stowarzyszenie "Podaj Rękę" we Włoszczowie;

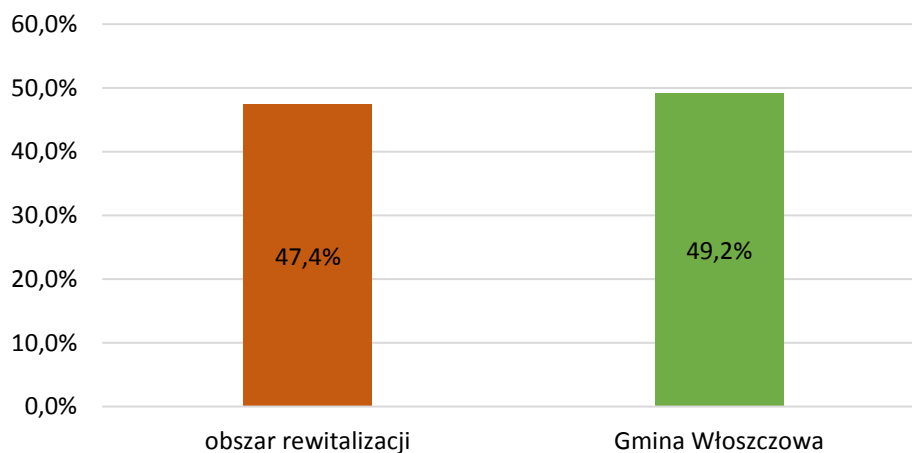
- Fundacja "Jesteśmy Blisko";
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy we Włoszczowie;
- Stowarzyszenie "Włoszczowa na Obcasach";
- Fundacja Zespołu Placówek Oświatowych nr 1;
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Oświaty "Pogodna Jesień";
- Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Włoszczowskiej;
- Stowarzyszenie „Włoszczowska Grupa Rowerowa”;
- Świętokrzyska Rybacka Lokalna Grupa Działania;
- Żółta Owca (fundacja).

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 27 organizacji pozarządowych. Pomimo tego, że część z organizacji działających na terenie gminy nie posiada siedziby w granicach obszaru rewitalizacji, to poprzez zasięg swojej działalności i aktywności na terenie całej gminy, a czasami nawet powiatu – oddziałuje również na mieszkańców obszaru.

Obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych, związanych z aktywnością społeczną i integracją mieszkańców, obszar rewitalizacji odznacza się również niższym udziałem w życiu publicznym. Partycypacja wyborcza silnie związana jest ze strukturą społeczną obywateli. Osoby wykluczone społecznie wykazują zdecydowanie niższą aktywność obywatelską. Na obszarze rewitalizacji również zauważono tę prawidłowość.

Średnia frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 roku na obszarze rewitalizacji kształtowała się na poziomie 47,4% i była niższa w porównaniu do średniej dla Gminy Włoszczowa, która wyniosła 49,20% (wykres 13).

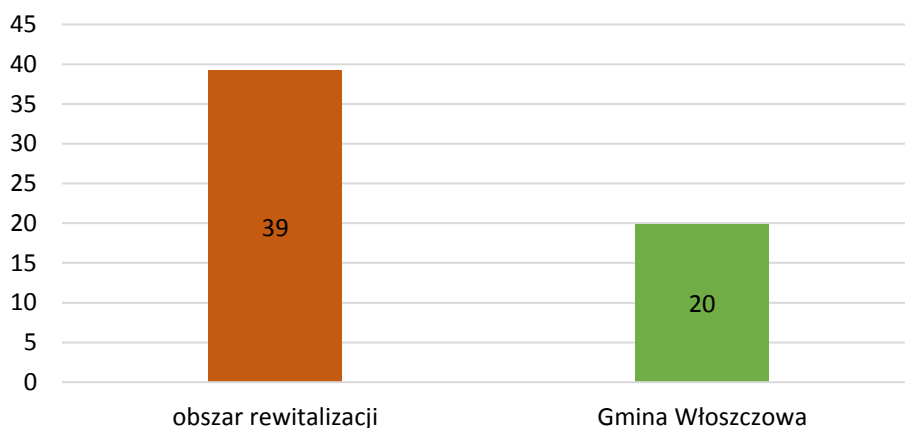
Wykres 13 Średnia % frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, pkw.gov.pl

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem przede wszystkim centrum Miasta Włoszczowa, skupiające na swoim obszarze życie społeczno-gospodarcze całej gminy. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są m.in. obiekty usługowe, handlowe czy produkcyjne – obszar rewitalizacji jest centrum społecznym i gospodarczym. W związku z tym identyfikuje się wysoką liczbą działalności gospodarczych, świadczących o przedsiębiorczości mieszkańców. Potwierdza to ponad dwukrotnie wyższa wartość wskaźnika „liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym” w porównaniu do średniej wartości dla Gminy Włoszczowa (wykres 14). Na obszarze rewitalizacji lub w bliskim sąsiedztwie zlokalizowane są największe przedsiębiorstwa Gminy Włoszczowa: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska (obszar rewitalizacji, ul. Kochanowskiego) – jedna z najlepiej rozpoznawalnych marek spożywczych w regionie, Effector S.A. (obszar rewitalizacji, ul. Młynarska) czy ZPUE S.A Producent Urządzeń dla elektroenergetyki (bezpośrednio przy obszarze rewitalizacji, ul. Jędrzejowska). Wysoka liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych tworzy miejsca pracy, nie tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale również dla osób z całej gminy. Tak wysoki wskaźnik wskazuje na potencjał obszaru rewitalizacji, który powinien zostać wykorzystany poprzez zaplanowane działania rewitalizacyjne. To właśnie sfera gospodarcza umożliwia przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom poprzez kooperację lokalnych przedsiębiorców, a co za tym idzie – zwiększenie kapitału społecznego lokalnej społeczności. Konieczne wydaje się włączenie lokalnych przedsiębiorców w proces rewitalizacji jako ważny element warunkujący jego powodzenie.

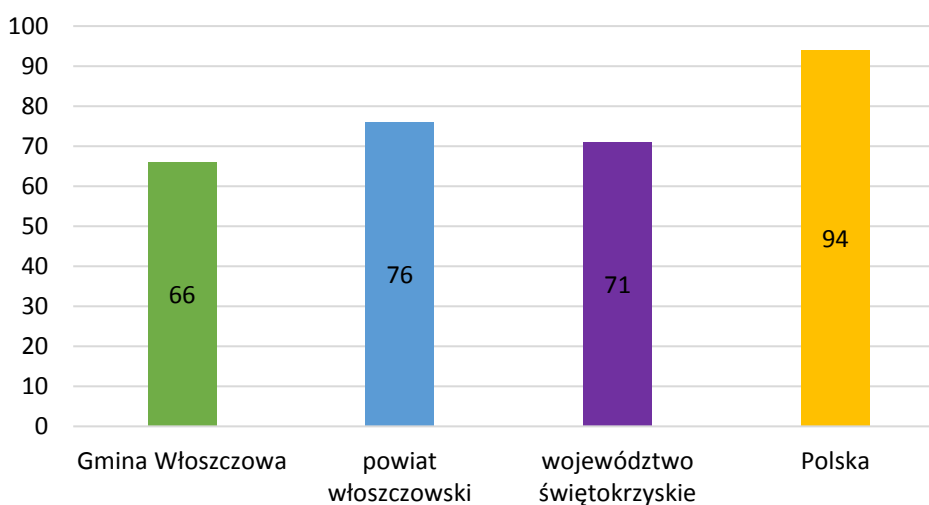
Wykres 14 Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Włoszczowa

O przedsiębiorczości mieszkańców świadczy również m.in. liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON. W 2015 roku w Gminie Włoszczowa w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba nowo zarejestrowanych działalności wyniosła 66 i była zdecydowanie niższa od średnich wartości dla jednostek wyższego rzędu (wykres 15). Świadczy to o braku chęci do podejmowania działalności gospodarczych oraz niewielkim zainteresowaniu podejmowaniem nowych inicjatyw o charakterze gospodarczym.

Wykres 15 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2015 roku – porównanie średnie dla Gminy Włoszczowa, powiatu włoszczowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi centrum usługowe całej gminy. W związku z tym potrzebna jest modernizacja ciągle rozwijającej się infrastruktury. Zasadniczym problemem w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej jest niefunkcjonalny i niebezpieczny układ komunikacyjny.

Centralna część Miasta Włoszczowa jest w znacznym stopniu nieuporządkowana a układ komunikacyjny niefunkcjonalny, co znacznie obniża estetykę obszaru, powodując brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Jedną z ogólnodostępnych przestrzeni publicznych jest Plac Wolności, który pełni obecnie głównie funkcję komunikacyjną. Przez Plac przebiegają drogi wojewódzkie: nr 785 (Ciężkowice – Włoszczowa) i nr 786 (Częstochowa – Kielce). Ze względu na lokalizację w okolicy licznych obiektów handlowych, budynków użyteczności publicznej, kościoła, placu targowego – Plac Wolności pełni również funkcję komunikacyjną względem ruchu pieszych. Wewnętrzna część placu powinna pełnić funkcję rekreacyjną – z siecią alejek, zielenią

urządzoną oraz elementami małej architektury. W chwili obecnej charakteryzuje się negatywnymi zjawiskami związanymi z zaburzeniami ładu przestrzennego i estetyki oraz wymaga modernizacji (fotografie 1 i 2). Wymiana nawierzchni, stworzenie obiektu charakteryzującego daną przestrzeń (np. fontanny), nowe nasadzenia oraz estetyczne i funkcjonalne elementy małej architektury przyczynią się do poprawy jakości i funkcjonalności głównej przestrzeni publicznej w mieście. Skrzyżowanie dwóch ciągów komunikacyjnych wpływa na duży ruch uliczny, co naraża mieszkańców na hałas i skutki wysokiego poziomu zanieczyszczenia powietrza – nie sprzyja to rozwijaniu funkcji rekreacyjnej. Plac może być miejscem spotkań oraz organizacji imprez zwiększających aktywność, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych, pod warunkiem ograniczenia ruchu samochodowego, zwłaszcza w wymiarze tranzytowym oraz dzięki wykonanym pracom modernizacyjnym. Przeprowadzenie takiego zakresu działań poprawi również stan bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji.

Fotografia 1 Plac Wolności – park

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Fotografia 2 Plac Wolności

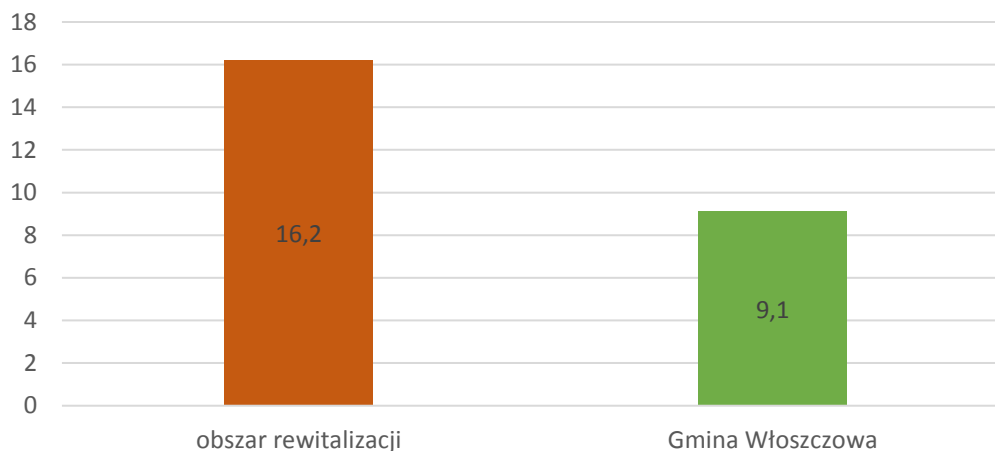
Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Plac Wolności powinien odzyskać miejski charakter i funkcjonować w świadomości mieszkańców nie jako ciąg komunikacyjny i duży parking, lecz stanowić punkt centralny przestrzeni publicznej i społecznej. Dzięki stworzeniu spójnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z dobrze rozwiniętą infrastrukturą usługową i terenem do prowadzenia działalności gospodarczej, miejsce to będzie służyć mieszkańcom do integracji i spotkań. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców zasadne jest zamontowanie kompleksowego systemu monitoringu, natomiast dla oszczędności energii – wymiana oświetlenia na energooszczędne.

Ruch tranzytowy związany z przecinającymi się dwiema drogami wojewódzkimi jest niekorzystnym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców. W perspektywie długoterminowej należy planować i realizować inwestycje drogowe umożliwiające przeniesienie tranzytu poza ścisłe centrum oraz stworzyć atrakcyjne i bezpieczne deptaki dla mieszkańców.

Potwierdzeniem wskazanych problemów dotyczących bezpieczeństwa na drogach jest wskaźnik „liczba kolizji drogowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców”, który w 2015 roku na obszarze rewitalizacji wypadł niekorzystnie w stosunku do średniej dla Gminy Włoszczowa (wykres 16). Na obszarze rewitalizacji dochodzi prawie dwukrotnie częściej do kolizji drogowych, w związku z czym konieczne jest prowadzenie działań podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców poprzez remont i modernizację stanu nawierzchni dróg, tworzenie ciągów pieszo-jezdnym oraz instalowanie oświetlenia, dzięki czemu wzrośnie poziom jakości życia mieszkańców i poprawi się poziom bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Wykres 16 Liczba kolizji drogowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie

Na obszarze rewitalizacji zauważalny jest również brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych, co w przypadku rozwoju funkcji rekreacyjnej i usługowej jest bardzo istotnym elementem. W związku z tym konieczne jest również wdrożenie zintegrowanego systemu parkowania, który zwiększyłby przepustowość oraz poprawił płynność w ruchu wewnętrznym, zmniejszając tym samym negatywne oddziaływanie transportu na otoczenie, co zwiększy komfort życia mieszkańców.

Zabudowa w centrum miasta jest w znacznym stopniu nieuporządkowana i chaotyczna a układ komunikacyjny niefunkcjonalny, co znacznie obniża estetykę obszaru, powodując brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, integracji oraz wzmocnienia tożsamości z miejscem zamieszkania. W obszarze rewitalizacji mieszka znaczna liczba mieszkańców gminy. Przestrzenie publiczne oraz tereny osiedli charakteryzują się niewystarczającą infrastrukturą w stosunku do liczby zamieszkujących je osób. W ww. zakresie istnieją takie problemy, jak: brak dostępności do miejsc rekreacji, terenów zieleni miejskiej oraz punktów usługowych, ponadto brak podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej wszystkich użytkowników, a także bardzo niska estetyka i standard techniczny nawierzchni ulic, m.in.: Wiśniowej, Partyzantów, Koniecpolskiej i Głowackiego.

W centrum miasta i okolicach osiedli mieszkaniowych brakuje funkcjonalnych przestrzeni publicznych (fotografia 3), z których mogliby korzystać mieszkańcy (szczególnie obszaru rewitalizacji). W otoczeniu pływalni NEMO, przy ulicy Wiśniowej, znajduje się niezagospodarowany teren będący częścią kompleksu sportowo-rekreacyjnego zarządzanego

przez Ośrodek Sportu i Rekreacji we Włoszczowie. Zagospodarowanie terenu znajdującego się przy jednym z ważniejszych ciągów komunikacyjnych, a zarazem w bezpośrednim sąsiedztwie największych osiedli mieszkaniowych, spowodowałoby połączenie centrum miasta o największej kumulacji problemów społecznych z terenem stwarzającym warunki do rozwoju aktywności społecznej, integracji, sportu, rekreacji, oraz włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją.

Fotografia 3 Zdegradowana przestrzeń na obszarze osiedli mieszkaniowych

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Ponadto w obrębie obszaru rewitalizacji funkcjonują różne instytucje użytku publicznego, m.in. Zespół Placówek Oświatowych nr 1, Zespół Placówek Oświatowych nr 2, Przedszkole Samorządowe nr 3 z Oddziałem Integracyjnym, budynek Środowiskowego Domu Samopomocy, Dom Kultury oraz budynki będące niewątpliwym potencjałem obszaru, m.in. zabytkowy kościół pw. Wniebowzięcia NMP oraz stara plebania – wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego. Stan budynków, ze względu na postępującą degradację powoduje, że niektóre z nich powinny zostać poddane kompleksowemu remontowi, termomodernizacji i/lub wymianie źródeł ciepła na ekologiczne.

Budynek Zespołu Placówek Oświatowych nr 1 przy ul. Partyzantów, w którego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Piłsudskiego oraz Publiczne Gimnazjum, wybudowany został w latach 20. XX w. Pomimo licznych remontów, niezbędne jest przeprowadzenie termomodernizacji budynku, która oprócz walorów estetycznych wpłynie przede wszystkim na poprawę efektywności energetycznej obiektu przy równoczesnym zmniejszeniu kosztów jego eksploatacji (przede wszystkim niższe koszty ogrzewania). W celu poprawy jakości i warunków kształcenia, jak również rozszerzenia oferty działań sportowych,

edukacyjnych czy kulturalnych mieszkańców, niezbędne jest stworzenie funkcjonalnej infrastruktury sportowej. Powyższe działania przyczynią się do poprawy warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego dla uczniów ZPO nr 1, a także dadzą możliwość organizowania zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania sportowe. W założeniu boisko będzie ogólnodostępne po zakończeniu zajęć szkolnych (szczególnie dla mieszkańców obszaru rewitalizacji). Aktualnie boisko wyłączone jest z użytkowania ze względu na niezadowalający stan techniczny i nie spełnia wymaganych funkcji. Stworzenie infrastruktury sportowej może przyczynić się również do rozwoju funkcji społecznych związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego ludzi młodych, a także organizacji zajęć propagujących zdrowy styl życia, np. dla seniorów.

Zespół Placówek Oświatowych nr 2 przy ulicy Różanej, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Partyzantów Ziemi Włoszczowskiej oraz Publiczne Gimnazjum jest kolejną placówką oświatową znajdującą się na obszarze rewitalizacji. Efektywność energetyczna budynku jest bardzo niska. Kolejnym problemem jest brak ocieplenia stropodachu, co powoduje ogromne straty ciepła. Obecny stan infrastruktury sportowej przy obiekcie jest niezadowalający, a doraźne remonty nie przynoszą spodziewanych rezultatów. Boisko o nawierzchni asfaltowej, które nie spełnia wymogów bezpieczeństwa, ponieważ nawierzchnia jest nierówna, częściowo zniszczona, ze zdartą powierzchnią asfaltu, jest obecnie wyłączone z korzystania przez uczniów w ramach zajęć lekcyjnych oraz w systemie pozalekcyjnym (fotografie 4 i 5). Modernizacja oraz przebudowa boiska na wielofunkcyjny teren sportowy, wyposażony w infrastrukturę techniczną (oświetlenie, odwodnienie, zagospodarowanie zielenią) przyczyni się do poprawy jakości warunków kształcenia i zapewnienia dodatkowych możliwości zagospodarowania wolnego czasu.

Fotografia 4 Boisko przy Zespole Placówek Oświatowych nr 2

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Fotografia 5 Boisko przy Zespole Placówek Oświatowych nr 2

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Uczniowie uczęszczający zarówno do Zespołu Placówek Oświatowych nr 1 jak i Zespołu Placówek Oświatowych nr 2 są głównie mieszkańcami centrum miasta (w tym obszaru rewitalizacji), skupiającego często środowiska rodzinne zagrożone patologiami, wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Dzieci pochodzące z takich rodzin często nie mają warunków oraz dodatkowych możliwości rozwoju, zagospodarowania czasu wolnego. W związku z tym niezbędne jest przeprowadzenie termomodernizacji budynków oraz instalacji OZE wraz ze stworzeniem kompleksowej infrastruktury sportowej w celu poprawy warunków i jakości kształcenia oraz rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych, sportowych czy kulturalnych na rzecz mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji, przy ul. Partyzantów 102, funkcjonuje Przedszkole Samorządowe nr 3 z Oddziałem Integracyjnym. Obecnie mieści się ono w budynku parterowym o rozczłonkowanej budowie i składa się z zespołu pawilonów sal przedszkolnych oraz segmentu administracyjnego z kuchnią. Budynek wybudowany został w latach osiemdziesiątych, a oddany do użytku w 1985 roku – pierwotnie jako przedszkole czterooddziałowe złożone z trzech segmentów. Budynek został wykonany w technologii wykorzystującej małowymiarowe elementy prefabrykowane z drewna i tworzyw produkowanych w latach 70. XX wieku. Po przeprowadzeniu ekspertyzy stwierdzono, iż stan budynku jest zły i wymaga wymiany wielu elementów obudowy wykończeniowej i elementów konstrukcyjnych. Doprowadzenie budynku do stanu zgodnego z wymaganiami technicznymi jest nieopłacalne, gdyż większość elementów kwalifikuje się do rozbiórki, natomiast wykonanie nowych elementów i dopasowanie ich do istniejącego układu konstrukcyjnego będzie wymagać wielu przeróbek i finalnie nie będzie możliwe osiągnięcie oczekiwanego efektu. Należy więc podjąć działania zmierzające do zapewnienia bezpiecznego miejsca opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym poprzez stworzenie obiektu spełniającego wszystkie wymagane prawem normy, co przyczyni się do wzrostu jakości i dostępności do usług przedszkolnych. Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach powoduje wycofywanie się osób z rynku pracy, w celu sprawowania samodzielnej opieki nad dziećmi. Rodzice również coraz częściej przy wyborze odpowiedniego przedszkola zwracają uwagę na jakość świadczonej opieki przedszkolnej. Wsparcie rodziców chcących powrócić na rynek pracy, poprzez zapewnienie bezpiecznej opieki nad dziećmi, jest jednym z elementów procesu rewitalizacji w Gminie Włoszczowa.

Na obszarze rewitalizacji na os. Broniewskiego znajduje się budynek, w którym mieści się Środowiskowy Dom Samopomocy, Punkt Usług Specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Przychodnia lekarska Caritas oraz Ochotniczy Hufiec Pracy. Budynek wybudowany w latach 1970–1975 został rozbudowany i wyremontowany w 1997 roku. W chwili obecnej nie spełnia norm w zakresie izolacyjnych standardów. Jego stan techniczny znacznie obniża funkcjonalność obiektu i zaburza estetykę obszaru. Największe potrzeby występują w zakresie modernizacji energetycznej. Wielokrotnie naprawiane pokrycie dachowe jest w bardzo złym stanie – przeciekający dach, popękane świetliki dachowe oraz przestarzała stolarka okienna powodują wysoką przepuszczalność ciepła, co obniża efektywność energetyczną budynku.

Jednym z obiektów w obrębie wskazanego obszaru rewitalizacji jest funkcjonujący Dom Kultury we Włoszczowie (fotografia 6), w ramach którego mieszkańcy mogą korzystać m.in. z oferty kinowej, wydarzeń kulturalno-rozrywkowych oraz kursów pozwalających na rozwijanie własnych zainteresowań. Oferta Domu Kultury skierowana jest do szerokiego grona odbiorców, w związku z czym pełni funkcję nie tylko kulturową, ale również edukacyjną, rekreacyjną oraz społeczną. Przez ostatnie lata budynek podlegał sukcesywnej termomodernizacji, w związku z czym poprawiła się jego efektywność energetyczna. Jednak znaczne straty ciepła odnotowuje się z powodu braku ocieplenia strychu, dlatego należałoby je wykonać. Budynek nie spełnia odpowiednio swoich funkcji w związku z niewystarczającą liczbą pomieszczeń, co ogranicza rozwój świadczonych usług na rzecz mieszkańców. Wsparcie tej jednostki, w szczególności poprzez inwestycje w infrastrukturę kultury, pozwoli na zwiększenie kompleksowości działań, podnoszenie tożsamości regionalnej mieszkańców oraz zwiększenie poziomu integracji (w tym międzypokoleniowej) oraz aktywności społecznej.

Fotografia 6 Budynek Domu Kultury we Włoszczowie

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Do potrzeb realizacji ww. funkcji powinien być również wykorzystywany teren wokół Domu Kultury, który obecnie pomimo aktywnego i istotnego wkładu samej instytucji w edukację i życie kulturalne, pozostaje niewykorzystany, pełniąc głównie funkcję obsługi komunikacyjnej – jako parking oraz ciąg pieszy pomiędzy ul. Wiśniową a ul. Partyzantów (fotografie 7 i 8). Na tym terenie organizowane są plenerowe imprezy o różnej tematyce. Rozszerzenie oferty kulturowej czy rekreacyjnej nie jest możliwe z uwagi na brak urządzeń towarzyszących, które umożliwiłyby większą aktywizację społeczną i kulturalną mieszkańców, szczególnie w okresie letnim.

Fotografia 7 Niezagospodarowany i nieodpowiednio wykorzystywany teren wokół Domu Kultury we Włoszczowie

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Fotografia 8 Teren wokół Domu Kultury we Włoszczowie

Źródło: Urząd Gminy Włoszczowa

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są obiekty dziedzictwa kulturowego (zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego): kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 226 z 02.10.1956 r. oraz 430 z 21.06.1967 r., plebania, nr rej.: 430 z 21.06.1967 r., kaplica cmentarna pw. Wszystkich Świętych, nr rej.: 535 z 02.01.1970 r.

Budynek starej plebanii obecnie wykorzystywany jest przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta na potrzeby stołówki. Z uwagi na pełnione funkcje, aktualnie obiekt jest niedostatecznie wykorzystany. Przeprowadzenie działań modernizacyjnych wewnątrz budynku, w szczególności poddasza, umożliwiłoby zaadoptowanie nowo powstałych

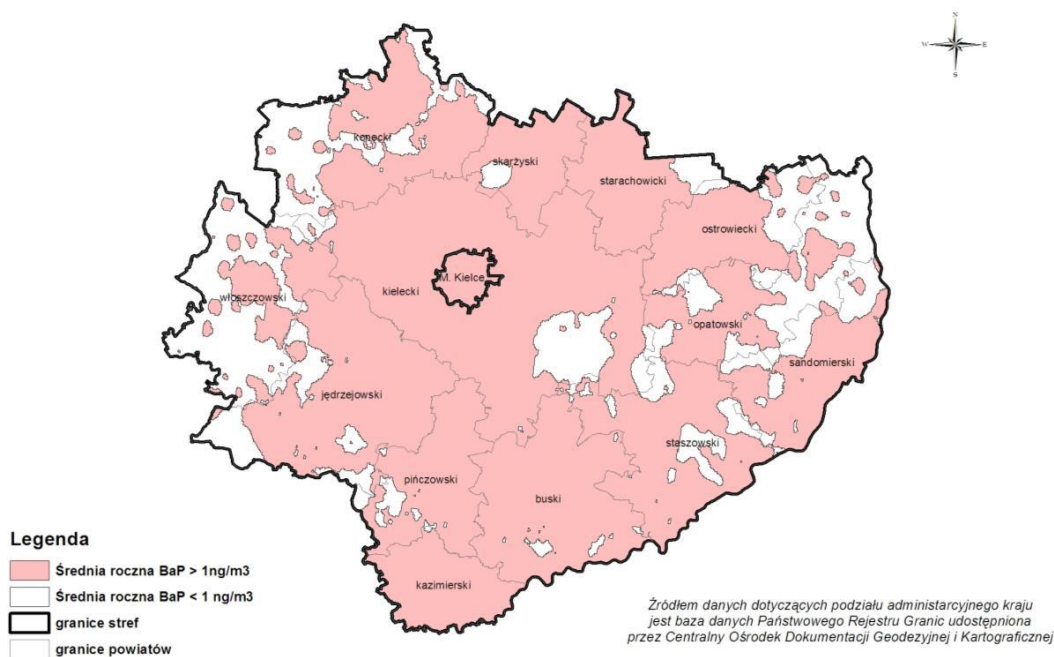
pomieszczeń do pełnienia funkcji prospołecznych na rzecz aktywizacji i integracji mieszkańców w celu stworzenia miejsca spotkań kulturalno-rozrywkowych (świetlice), przeznaczonej m.in. dla potrzeb organizacji pozarządowych. Zły stan techniczny elewacji wpływa na negatywne postrzeganie budynku, dlatego niezbędne jest podjęcie działań w zakresie jej wymiany. Ponadto część pomieszczeń plebanii została przekazana do użytku Stowarzyszeniu Św. Brata Alberta, które zgodnie ze swoim statutem obejmuje opieką i troską, wydając gorące posiłki, osoby wykluczone i zagrożone ubóstwem. Stowarzyszenie działa w porozumieniu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Domem Środowiskowym we Włoszczowie. W związku z tym, że budynek przez lata ulegał postępującej degradacji, jego stan techniczny wymaga podjęcia pilnych działań modernizacyjnych i remontowych przyczyniających się do zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystania obiektu do dalszego rozwoju obszaru poprzez adaptację i doposażenie do rozszerzenia pełnionych funkcji społecznych i kulturalnych na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji.

Obiekty zabytkowe zlokalizowane w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji na chwilę obecną są w stanie degradacji technicznej, do której przyczynia się przede wszystkim niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych, które umożliwiłyby ich efektywne wykorzystanie. Aby wykorzystać lokalne zasoby dziedzictwa kulturowego w procesie rewitalizacji, należy podjąć działania mające na celu zachowanie i udostępnienie zabytkowych przestrzeni.

Pogłębiona diagnoza w sferze środowiskowej, z uwagi na brak szczegółowych danych dla obszaru rewitalizacji, została przeprowadzona na podstawie raportu *Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2015*¹⁶ sporządzanego corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach. Analizując wyniki rocznej oceny w strefie świętokrzyskiej, do której należy teren Gminy Włoszczowa (a tym samym obszar rewitalizacji), można zauważyć, że nie dotrzymano należytych standardów poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 oraz poziomu docelowego B(a)P. Obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu obejmował całe województwo świętokrzyskie, w tym Gminę Włoszczowa (mapa 3).

¹⁶ Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu ochrony Środowiska w Kielcach, kielce.pios.gov.pl, inf. z dnia 25.01.2017 r.

Mapa 3 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Kielce 2016, s. 31

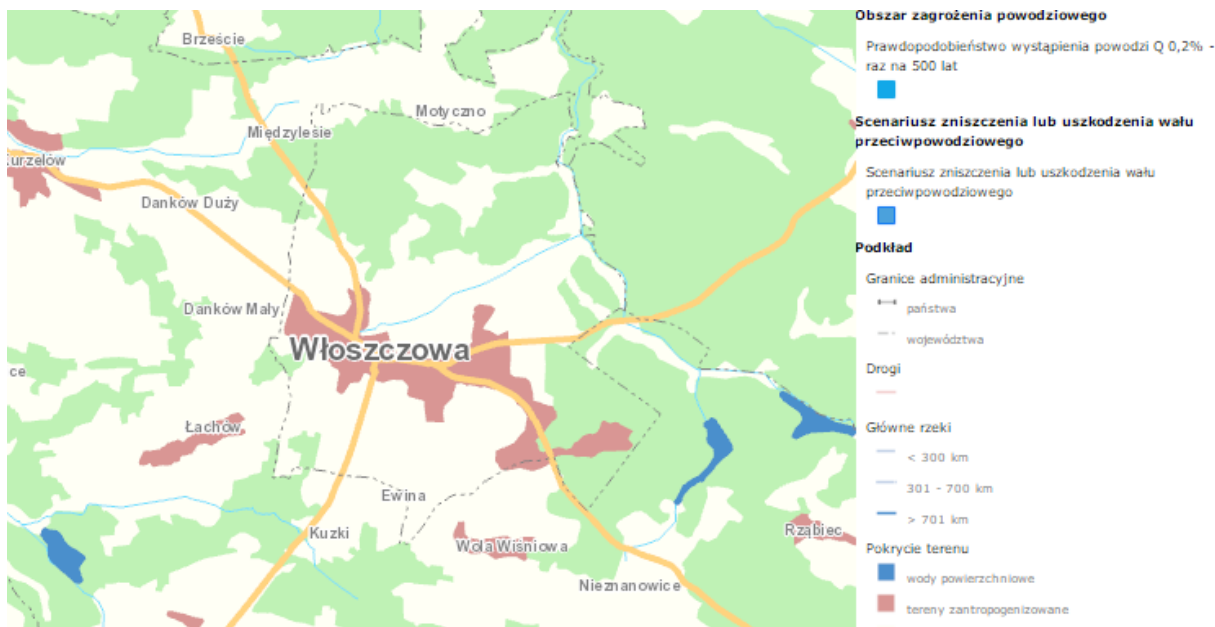
Głównym źródłem ciepła na obszarze rewitalizacji jest miejska sieć ciepłownicza. Największą kotłownią w mieście jest kotłownia Zakładów Stolarki Budowlanej STOLBUD S.A., która jest podstawowym źródłem ciepła dla istniejącego we Włoszczowie systemu ciepłowniczego. Zakład graniczy bezpośrednio z obszarem rewitalizacji i jest największym emitentem zanieczyszczeń przemysłowych do powietrza. Kolejnym źródłem tzw. „niskiej” emisji są kotłownie lokalne i indywidualne z piecami C.O. na węgiel lub olej opałowy, które zwykle nie posiadają żadnych urządzeń ochrony powietrza. Dodatkowo niska świadomość ekologiczna mieszkańców, którzy opalają w kotłowniach domowych paliwem o niskiej jakości oraz o niskich parametrach grzewczych lub odpadami komunalnymi, wpływa na stan jakości powietrza na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Spalanie nieodpowiednich paliw powoduje uwalnianie do atmosfery szkodliwych substancji, w tym przede wszystkim: pyłów zawieszonych, tlenków azotu, dwutlenków siarki, metali ciężkich.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej we Włoszczowie Spółka z o.o. zajmuje się obsługą mieszkańców i instytucji na obszarze gminy (w tym na obszarze rewitalizacji) w zakresie gospodarowania odpadami. Na terenie Gminy Włoszczowa zlokalizowane jest składowisko odpadów „Kępny Ług” przy ul. Przedborskiej. Składowisko położone jest w niedalekiej odległości od wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jednak ze względu na sposób urządzenia i eksploatacji obiektu, minimalizuje oddziaływanie na

środowisko zewnętrzne i podziemne. W związku z tym nie ma bezpośredniego zagrożenia z powodu składowania odpadów niebezpiecznych.

Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, obszar rewitalizacji znajduje się poza wyznaczonymi obszarami zagrożenia (mapa 4).

Mapa 4 Mapa zagrożenia powodziowego na obszarze rewitalizacji

Źródło: Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kzgw.gov.pl

Z uwagi na specyfikę i charakter wyznaczonego obszaru rewitalizacji obejmującego w głównej mierze centralną część miasta, gdzie skupione są funkcje administracyjno-usługowe, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy, niezbędne jest wykreowanie spójnego przestrzennie i bezpiecznego obszaru, charakteryzującego się otwartymi i bezpiecznymi przestrzeniami publicznymi, wokół których skupiają się funkcje usługowe, rekreacyjne i sportowe. Jednocześnie wdrożenie działań o charakterze społecznym i gospodarczym, wykorzystujących m.in. wsparte obiekty infrastruktury wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców tego terenu.

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie Gminy Włoszczowa oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (obejmujące m.in. informowanie, konsultowanie, współdecydowanie, debatę publiczną), zidentyfikowano najważniejsze występujące na obszarze problemy, które powinny być rozwiązywane poprzez kompleksowe przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych oraz potencjały, których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji (w podziale na strefy

tematyczne przedstawione w tabeli 3) oraz wynikające z nich potrzeby o różnej skali i charakterze oddziaływania.

Tabela 3 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Gminie Włoszczowa

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
1. Malejąca liczba mieszkańców. 2. Niekorzystna struktura demograficzna (z niskim udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym). 3. Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych. 4. Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (świadczenia z pomocy społecznej przyznawane najczęściej z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, ubóstwa). 5. Występowanie przemocy w rodzinach (duża liczba osób objętych pomocą w ramach „niebieskiej karty”). 6. Niski stopień bezpieczeństwa publicznego – wysoka liczba kradzieży i włamań stwierdzonych przez Policję. 7. Niekorzystne wyniki ze sprawdzianu szóstoklasistów w porównaniu do średniej dla gminy. 8. Niedostateczna aktywność społeczna oraz niski udział w życiu publicznym (niska frekwencja w wyborach) w porównaniu do średniej dla gminy. 9. Niewystarczająca jakość i dostępność usług publicznych.	1. Duża liczba osób w wieku produkcyjnym, gotowych do podjęcia pracy. 2. Wysoki poziom aktywności mieszkańców – wzrastająca liczba organizacji pozarządowych zlokalizowanych w gminie (w tym na obszarze rewitalizacji) oraz oddziałujących na jego teren. 3. Aktywna działalność Domu Kultury we Włoszczowie.
SFERA GOSPODARCZA	
1. Małe zróżnicowanie oferty usług i handlu w centrum. 2. Niewystarczająca liczba miejsc przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej. 3. Niska liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych.	1. Wysoka liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w porównaniu do średniej dla całej gminy. 2. Lokalizacja największych przedsiębiorstw, zapewniających dużą ilość miejsc pracy.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
1. Niefunkcjonalny układ komunikacyjny spowodowany dużym natężeniem ruchu kołowego na drogach wojewódzkich. 2. Wysoka liczba kolizji drogowych spowodowana niebezpiecznym układem komunikacyjnym. 3. Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych. 4. Bariery architektoniczne i przestrzenne dla osób niepełnosprawnych i starszych.	1. Korzystne położenie komunikacyjne – przez obszar przechodzą trzy drogi wojewódzkie: droga nr 742 relacji Przyglów–Nagłowice, droga nr 785 Ciężkowice–Włoszczowa oraz droga nr 786 Częstochowa–Kielce. 2. Powierzchnia przestrzeni publicznych, która może zostać wykorzystana do pełnienia funkcji sportowych, rekreacyjnych, społecznych.

5. Brak estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych. 6. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa, rekreacyjna i turystyczna. 7. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury. 8. Niewystarczająca liczba dostępnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych dla wszystkich grup wiekowych. 9. Braki w kanalizacji sanitarnej i deszczowej. 10. Niewystarczające wyposażenie osiedli mieszkaniowych w obiekty infrastruktury stwarzające warunki do rozwoju aktywności społecznej. 11. Brak przestrzeni publicznej przeznaczonej pod działalność kulturalną i sportową. 12. Niska estetyka i funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej.	3. Lokalizacja obiektów usługowo-handlowych, ochrony zdrowia, administracyjnych, kulturowych, oświaty, religijnych, rekreacyjnych itp.
SFERA TECHNICZNA	
1. Niedostateczny stan nawierzchni dróg (m.in. ul. Wiśniowej, Partyzantów, Koniecpolskiej i Głowackiego). 2. Niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej. 3. Zły stan techniczny i postępująca degradacja części budynków użyteczności publicznej oraz obiektów zabytkowych. 4. Zły stan obiektów infrastruktury sportowej, wykluczający je z dalszego użytkowania (m.in. boiska przy szkołach). 5. Niewystarczające możliwości lokalowe oraz postępująca degradacja techniczna budynku przedszkola (długa eksploatacja budynku).	1. Lokalizacja zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego: - kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 226 z 02.10.1956 r. oraz 430 z 21.06.1967 r.; - plebania, nr rej.: 430 z 21.06.1967 r.; - kaplica cmentarna pw. Wszystkich Świętych, nr rej.: 535 z 02.01.1970 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
1. Nieuporządkowane i wymagające modernizacji fragmenty zieleni miejskiej w przestrzeniach publicznych. 2. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. 3. Przekroczenie standardów jakości powietrza. 4. Niska efektywność energetyczna budynków. 5. Przekroczenia w zakresie poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 oraz średnich rocznych pomiarów dla benzo(a)pirenu.	1. Lokalizacja na terenie niezagrożonym występowaniem powodzi.

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy **problemów** oraz **potencjałów** zidentyfikowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji poniżej wskazano **skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb**, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. *Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia* – konieczne jest zmniejszenie w szczególności długotrwałego bezrobocia wśród mieszkańców, które prowadzi do wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Koniecznym jest wdrożenie modelu współpracy, który zaangażuje środowisko lokalne w proces udzielania pomocy (m.in. gminną i powiatową pomoc instytucjonalną oraz system samopomocy obywatelskiej), a także tworzenie warunków do powstawania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy.
2. *Wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją społeczną (w szczególności rodzin objętych „niebieską kartą”)* – niezbędne jest przerwanie procesu dziedziczenia ubóstwa i patologii społecznych poprzez różnorodne formy pracy zarówno z dorosłymi, jak i dziećmi czy młodzieżą, m.in. animacji społecznej, profilaktyki społecznej czy środowiskowe formy wsparcia zapewniające organizację czasu wolnego.
3. *Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju dzieci i ludzi młodych* – istnieje pilna potrzeba zapewnienia odpowiednich warunków technicznych oraz możliwości w zakresie kształcenia oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. kreowanie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków kształcenia, organizacja zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego, rozwijających pasje i talenty). Niezbędne jest również zapewnienie bezpiecznej opieki i wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach, w celu umożliwienia rodzicom powrotu na rynek pracy.
4. *Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych* – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenia standardu świadczonych usług na rzecz mieszkańców i wprowadzenia nowych usług publicznych.
5. *Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji* – określono potrzeby w zakresie przeciwdziałania przestępczości (m.in. kradzieże, włamania

i dewastacje mienia publicznego) poprzez zamontowanie monitoringu, a także realizacji działań edukacyjnych we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie.

6. *Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym* – niezbędne jest zwiększanie usług opiekuńczych oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.).

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przezwycięzania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. *Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług* – istnieje pilna potrzeba w zakresie „przywrócenia” funkcji centrotwórczych oraz „ożywienia” gospodarczego na obszarze rewitalizacji (szczególnie wzdłuż ul. Wiśniowej i przy Placu Wolności) przez podjęcie kompleksowych działań inwestycyjnych w przestrzeni, tworzących odpowiednią bazę techniczną oraz wdrożenie programów ułatwiających podjęcie działalności gospodarczych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także podniesienie kompetencji i umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej.
2. *Wspieranie rozwoju działalności gospodarczych, przedsiębiorstw i/lub zakładania nowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji* – niezbędne jest spójne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie i/lub adaptacja przestrzeni publicznych do rozwoju i zróżnicowania prowadzonych działalności oraz tworzenie udogodnień dla przedsiębiorców, m.in. ułatwień formalno-prawnych, zagospodarowanie przestrzeni pod działalność gospodarczą: handlową, usługową, produkcyjną lub biurową.
3. *Tworzenie warunków do rozwoju współpracy międzysektorowej*) – zidentyfikowano potrzebę nawiązania i zacieśnienia współpracy pomiędzy sektorem publicznym oraz prywatnym, przede wszystkim w zakresie wsparcia i możliwości wykorzystania lokalnych zasobów. Niezbędne jest również powstanie spójnej infrastruktury rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie obszaru rewitalizacji, a także umożliwiającej mieszkańcom założenie działalności gospodarczej czy podjęcie zatrudnienia.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. *Połączenie przestrzenno-funkcjonalne osiedli mieszkaniowych z centrum wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznych zlokalizowanych przy ul. Wiśniowej* – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych (m.in. Placu Wolności, obiektów sportowych) dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców w zakresie rozwoju funkcji rekreacyjnej, sportowej i turystycznej.
2. *Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych* – konieczna jest przebudowa ul. Wiśniowej i spójne połączenie przestrzeni publicznych mających swoją lokalizację wzdłuż drogi. Modernizacja układu komunikacyjnego w ciągu ulic przebiegających przez centrum miasta oraz wyprowadzenie dużego natężenia ruchu kołowego związanego ze skrzyżowaniem dróg wojewódzkich nr 785 i 786, zlokalizowanego przy Placu Wolności wpłynie na zapewnienie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków do rozwoju aktywności i integracji społecznej, kulturowej oraz wypoczynku i rekreacji mieszkańców.
3. *Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i międzyblokowych sprzyjających aktywności mieszkańców i poprawiających jakość życia* – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa w miejscach publicznych oraz na przestrzeniach międzyblokowych m.in. poprzez tworzenie elementów małej architektury (ławki, kosze, wiaty śmietnikowe), adaptacje składów opału na nowe miejsca parkingowe i nasadzenia zieleni, a także likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. *Ochrona obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej* – z postępującej degradacji technicznej zabytków wynikają pilne potrzeby podjęcia kompleksowych działań renowacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych, służących ich zabezpieczeniu i adaptacji do pełnienia różnych funkcji na rzecz mieszkańców obszaru.
2. *Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej* – zidentyfikowano na terenie obszaru rewitalizacji zdegradowane budynki znajdujące

się na obszarze rewitalizacji, które wymagają przeprowadzenia kapitalnego remontu i przywrócenia, rozszerzenia bądź nadania funkcji społecznych.

3. *Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej i drogowej dla mieszkańców* – zdiagnozowano szeroki zakres potrzeb w zakresie uzupełnienia braków lub poprawy stanu technicznego podstawowej infrastruktury komunalnej, wpływającej na warunki i jakość zamieszkania czy prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. *Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców* – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.
2. *Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń* – zdiagnozowano konieczność podjęcia kompleksowych działań zmniejszających wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w zakresie różnych projektów pozwalających na zastąpienie starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej proekologicznymi rozwiązaniami dostarczającymi ciepło.
3. *Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców* – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleń urządzoną, które przyczynią się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.

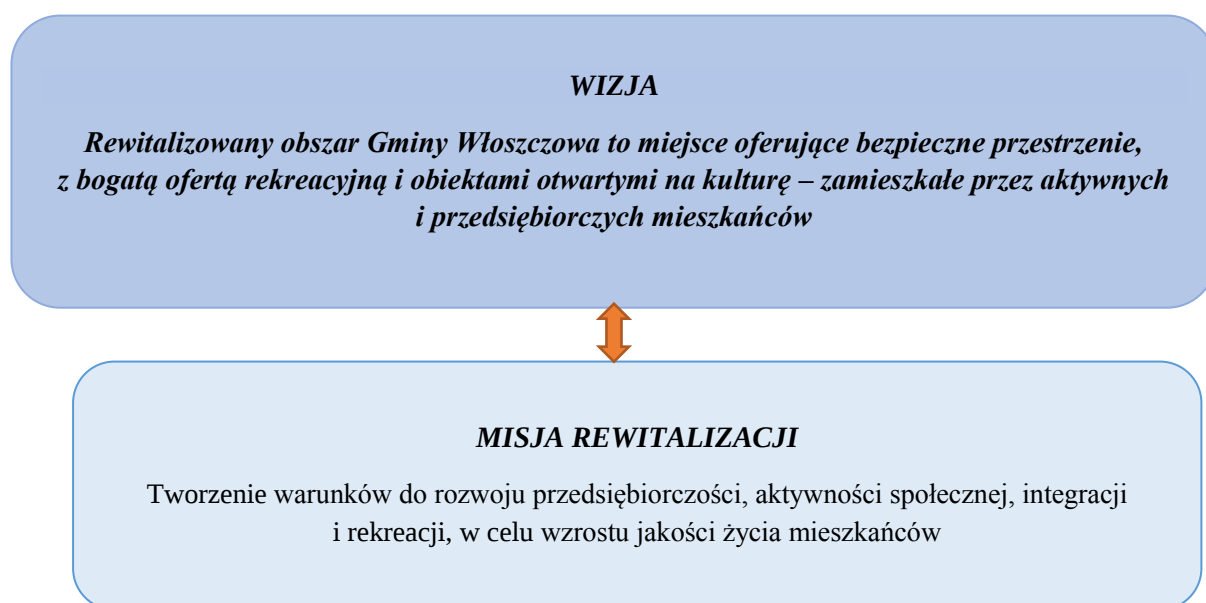
III. Część programowa

1. Założenia Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 3) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze **społecznym** na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez wzrost ich dochodów, włączenie społeczne osób wykluczonych oraz aktywizacja społeczna i integracja społeczności (w tym międzypokoleniowa), dzięki programom wsparcia i inicjatywom lokalnym.

W wymiarze **gospodarczym** proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (szczególnie w zakresie rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i sportowej gminy), postaw przedsiębiorczych kapitału społecznego, a w sposób pośredni do wzrostu inwestycji w mieście i „ożywienia” gospodarczego przestrzeni publicznych.

W wymiarze **przestrzenno-funkcjonalnym** po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi zbudowanie spójności przestrzennej centrum miasta poprzez ukształtowanie estetycznej, funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, sprzyjającej rozwojowi funkcji rekreacyjnych, kulturowych i turystycznych.

W wymiarze **technicznym** dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych, a także poprawi się stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) zdegradowanych zabytkowych budynków, umożliwiając tym samym nadanie im nowej, rozszerzenie lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze **środowiskowym** nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a także zwiększenie powierzchni terenów zieleni urządzonej (m.in. Placu Wolności), które zwiększają komfort życia mieszkańców.

W związku z powyższym wizja obszaru rewitalizacji odnosi się do zdiagnozowanych:

- 1) *potrzeb* – związanych z ożywieniem społeczno-gospodarczym centrum Włoszczowy, wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, włączaniem społecznym osób zagrożonych marginalizacją, stworzeniem spójnej przestrzeni publicznej.
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z administracyjno-usługowego charakteru gminy (w tym obszaru rewitalizacji)
- 3) *potencjałów obszaru rewitalizacji* – m.in. aktywnej działalności Domu Kultury we Włoszczowie; wysokiego poziomu aktywności w organizacjach pozarządowych; zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa

Świętokrzyskiego, których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji.

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom (schemat 3).

Przedstawiona poniżej struktura założeń Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Cel rewitalizacji 1. *Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców* oraz kierunki działań, które przyczynią się do jego realizacji, dotyczące: włączenia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, pobudzenia aktywności i integracji mieszkańców oraz wspierania inicjatyw w partnerstwach, a także tworzenia przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych – odpowiadają na zidentyfikowane na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby, związane z:

- przeciwdziałaniem bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia,
- wsparciem osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją społeczną (w szczególności rodzin objętych „niebieską kartą”),
- wyrównaniem szans edukacyjnych i stworzeniem możliwości do rozwoju dzieci i ludzi młodych,
- zwiększeniem dostępności oraz poprawą jakości usług publicznych,
- poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji,
- zapewnianiem udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym,
- zwiększeniem oraz pobudzeniem przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług,
- wspieraniem rozwoju działalności gospodarczych, przedsiębiorstw i/lub zakładania nowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji,
- tworzeniem warunków do rozwoju współpracy międzysektorowej.

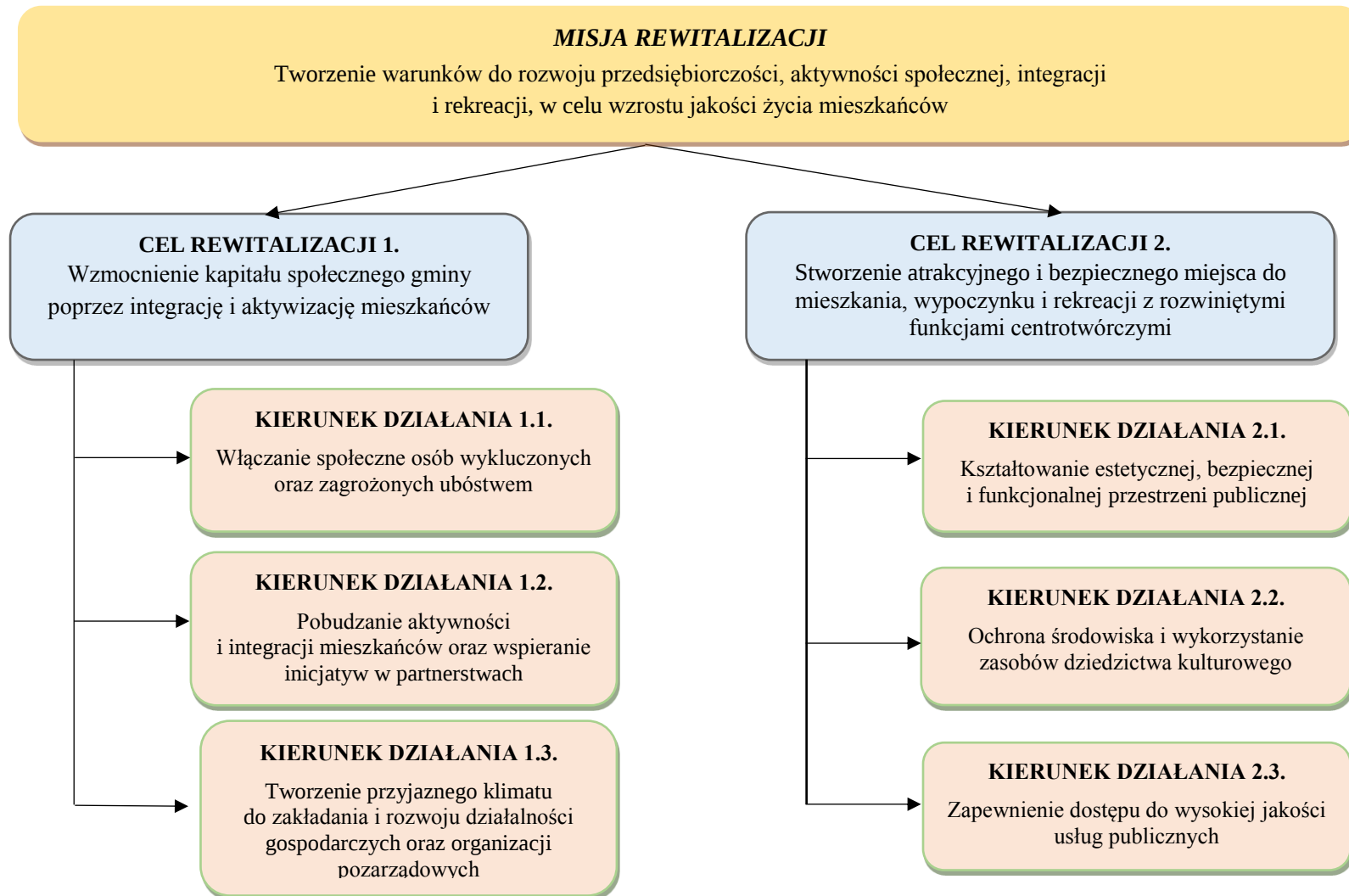
Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle powiązane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji 2. *Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi* wraz przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą ochrony środowiska i ograniczania niskiej emisji zanieczyszczeń, kształtowania estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz zachowania i udostępniania dziedzictwa kulturowego – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- uporządkowaniem oraz połączeniem przestrzenno-funkcjonalnym przestrzeni publicznych znajdujących się wzdłuż ul. Wiśniowej,
- zwiększeniem funkcjonalności układów komunikacyjnych,
- uporządkowaniem oraz stworzeniem atrakcyjnych przestrzeni publicznych i międzyblokowych sprzyjających aktywności mieszkańców i poprawiających jakość życia,
- ochroną obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej,
- zatrzymaniem postępującej degradacji technicznej i/lub poprawą efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej,
- uporządkowaniem i zwiększeniem dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla mieszkańców,
- podniesieniem świadomości ekologicznej mieszkańców,
- ograniczeniem tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń,
- zwiększeniem terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców.

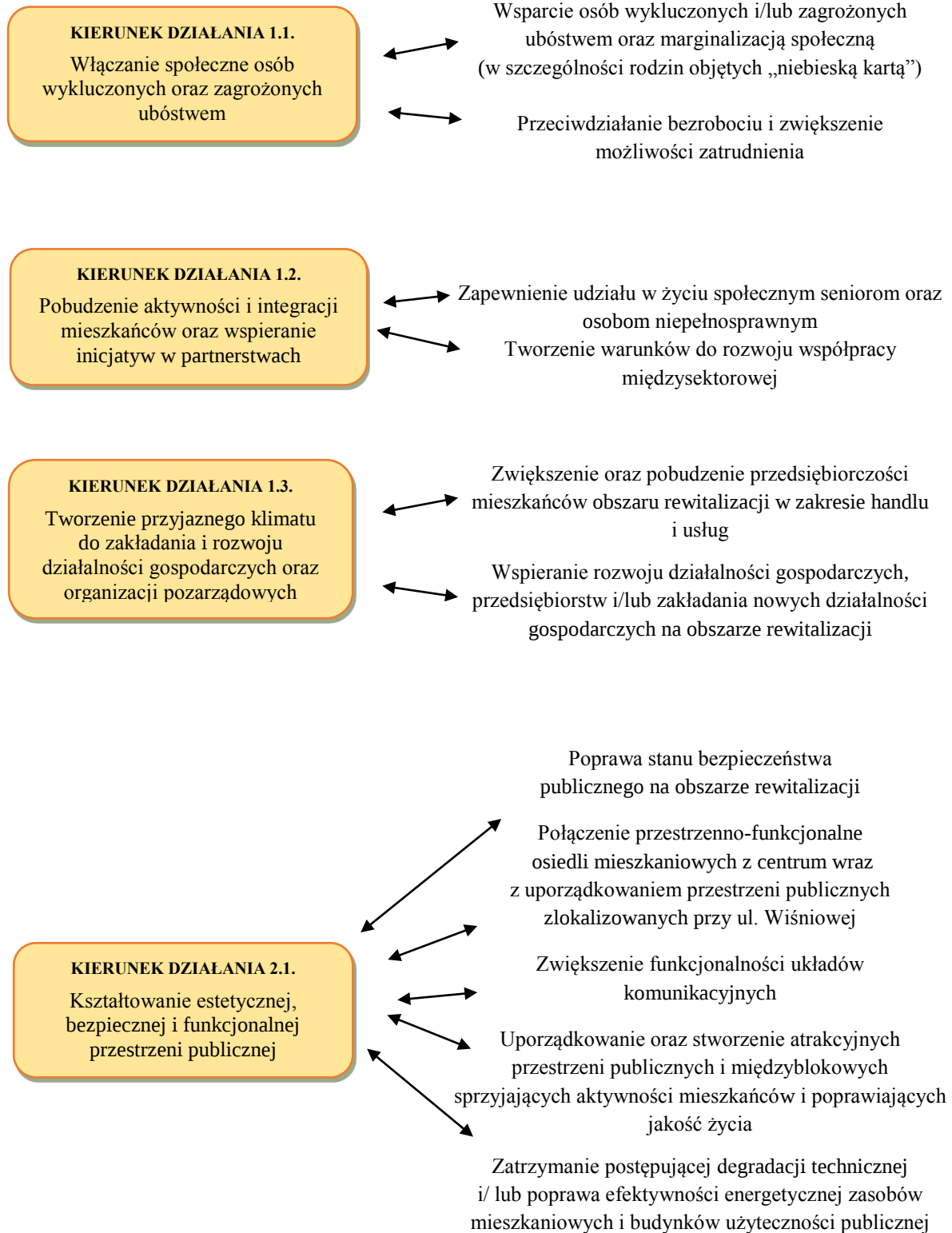
Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

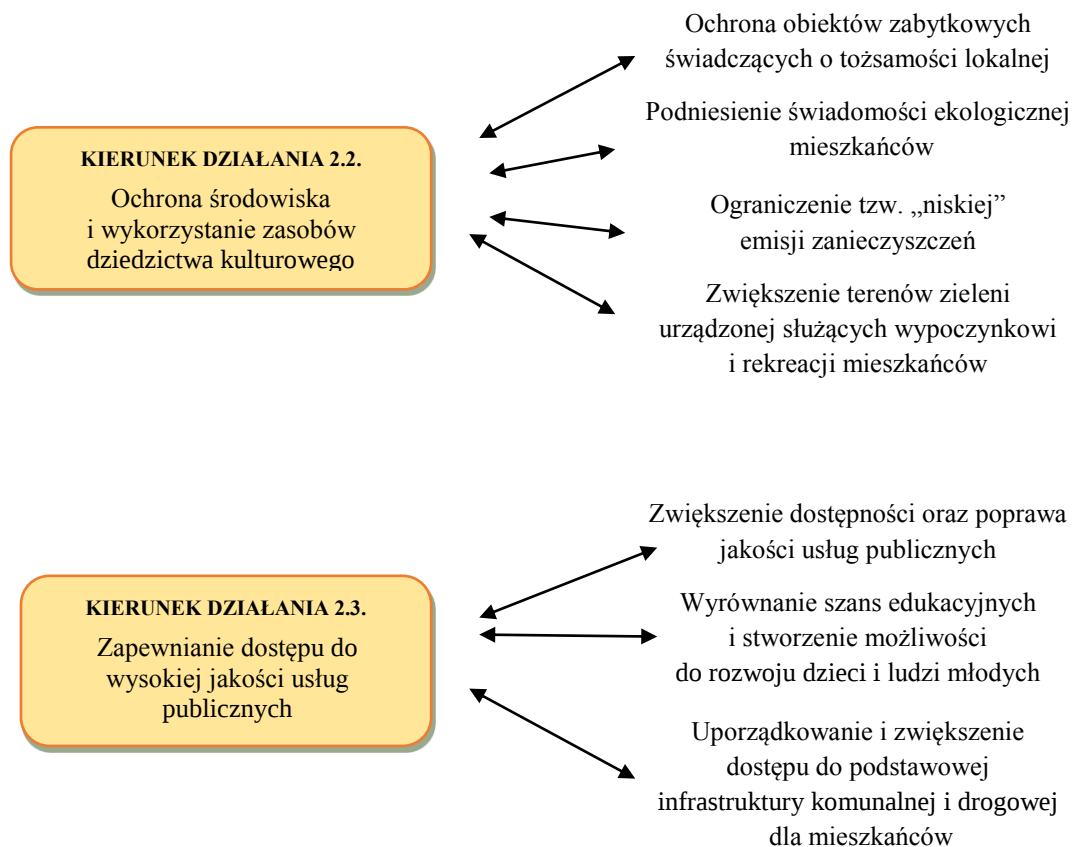
Schemat 2 Założenia Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024

Źródło: Opracowanie własne

POTRZEBY REWITALIZACYJNE

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024 złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partycypacji społecznej oraz partnerstwa, zdefiniowano i scharakteryzowano 11 *projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 4–14.

Tabela 4 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Kompleksowa rewitalizacja centrum Włoszczowy – ukształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, wpływającej na rozwój aktywności społecznej, rekreacji oraz przedsiębiorczości mieszkańców</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2020
Szacowana wartość	19 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy, środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmuje ukształtowanie atrakcyjnego dla mieszkańców systemu przestrzeni publicznych w centralnej części miasta (na obszarze rewitalizacji), służących rozwojowi aktywności społecznej, gospodarczej, rekreacyjnej sportowej i kulturowej. Zakres rzeczowy projektu obejmuje: 1) Zagospodarowanie terenu w środku Rynku (Plac Wolności), z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze. Utworzenie spójnej i estetycznej przestrzeni publicznej służącej integracji, rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców poprzez: wymianę nawierzchni, wyposażenie terenu w infrastrukturę społeczną, montaż elementów małej architektury (ławeczki, miejsca postojowe, kosze, fontanna), montaż zabezpieczeń terenu zwiększających bezpieczeństwo użytkowników; stworzenie możliwości rozwoju funkcji gospodarczych). 2) Udostępnienie, zachowanie i przebudowa zabytkowego budynku starej plebanii do rozszerzenia pełnionych funkcji, przede wszystkim społecznych – zapewnienie możliwości funkcjonowania Stołówki Św. Brata Alberta oraz adaptacja poddasza i stworzenie miejsca do potrzeb działalności organizacji pozarządowych.		

	3) Stworzenie Sali baletowej oraz adaptacja pomieszczeń po byłej kotłowni na zaplecze Sali baletowej w Domu Kultury we Włoszczowie do rozszerzenia funkcji rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych oraz dokończenie termomodernizacji budynku wraz z kompleksowym zagospodarowaniem terenu wokół Domu Kultury i nadanie mu nowej funkcji służącej aktywności i integracji mieszkańców poprzez wyposażenie w m.in. elementy małej architektury, wykonanie alejek spacerowych, instalacja energooszczędnego oświetlenia, zakup i montaż samoobsługowej stacji naprawy rowerów. 4) Zagospodarowanie terenu przyległego do kompleksu sportowo-rekreacyjnego poprzez stworzenie placu zabaw z elementami siłowni napowietrznej, rodzinnego miejsca rekreacji – strefy piknikowej oraz toru rowerowego typu pumtrack zwanego „rowerowym placem zabaw”, który będzie służył dla najmłodszych oraz do profesjonalnych treningów dla osób dorosłych. Planowane do realizacji zadania przyczynia się przede wszystkim do podniesienia aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 5) Przebudowa boisk szkolnych znajdujących się przy Zespole Placówek Oświatowych nr 1 oraz przy Zespole Placówek Oświatowych nr 2, w celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników (aktualnie boiska są wyłączone z korzystania z nich przez uczniów z powodu złego stanu technicznego). W zależności od obiektu prace będą obejmować wykonanie m.in.: – boiska do piłki ręcznej, nożnej, siatkowej, koszykówki, – boiska do gry w tenisa, – rozbieżni do skoku w dal, – wymianę oświetlenia na energooszczędne, – drenaż odwadniający teren, – instalację piłkochwyłów oraz wyposażenie w infrastrukturę sportową (bramki wraz z siatkami, systemowa piaskownica do skoku w dal), – ogrodzenie terenu, – ciągi piesze z budynku szkoły na tereny boisk. 6) Przebudowa, adaptacja i dostosowanie obiektu partnera społecznego do powstania Centrum Konferencyjnego oraz Rekreacyjno-Rehabilitacyjnego, co wpłynie na aktywizację mieszkańców (zarówno ludzi młodych jak i seniorów). Powstanie przestrzeń, w której mieszkańcy będą mogli się integrować oraz aktywnie spędzać wolny czas, rozwijać swoje umiejętności, prowadzić działania zachęcające do zdrowego trybu życia (profilaktyka zdrowotna). Funkcjonujące w ramach budynku organizacje prowadzić będą aktywność społeczną, kulturalną, edukacyjną na rzecz mieszkańców (w szczególności obszaru rewitalizacji) oraz działania dotyczące włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem. 7) Uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej i/lub międzyblokowej na Osiedlu Brożka poprzez m.in. przebudowę kanalizacji deszczowej, instalację wiat śmietnikowych, w których zostaną zamontowane pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych, będące elementami małej architektury, umożliwiającymi selektywną zbiórkę odpadów, zasypianie składów opału i stworzenie nowych skwerów i/lub terenów zielonych oraz wydzielenie dodatkowych miejsc parkingowych. 8) Stworzenie na Osiedlu Armii Krajowej spójnych i funkcjonalnych terenów zielonych, służących aktywności i rekreacji oraz poprawiających estetykę przestrzeni publicznych. 9) Przebudowa ul. Wiśniowej wraz z budową kanalizacji deszczowej, co usprawni system komunikacyjny i umożliwi połączenie rewitalizowanych przestrzeni publicznych. 10) Uzupełnienie spójnego systemu monitoringu.
--	---

	11) Stworzenie i/lub dostosowanie przestrzeni służących zaadaptowaniu na cele gospodarcze.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Włoszczowa, powiat włoszczowski, partnerzy społeczni i gospodarczy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze społecznej: 3, 4, 5, 6, 8, 9 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, aktywizację mieszkańców do działania na rzecz obszaru rewitalizacji, rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych (m.in. kulturalnych, edukacyjnych, sportowych) na rzecz różnych grup interesariuszy. 2) w sferze gospodarczej: 1, 2 – poprzez stworzenie odpowiednich warunków technicznych do prowadzenia i/lub rozwoju działalności gospodarczych. 3) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych (m.in. Placu Wolności) i dostosowanie techniczne obiektów (w tym zabytkowych) poprzez likwidację barier architektonicznych oraz zwiększenie efektywności energetycznej, stworzenie parkingów przy budynkach użyteczności publicznej. 4) w sferze technicznej: 1, 2, 3, 4 – zwłaszcza poprzez efektywne wykorzystanie i zabezpieczenie obiektów zabytkowych, a także poprawę stanu obiektów infrastruktury technicznej i sportowej (m.in. modernizacja boisk przy szkołach, modernizacja ul. Wiśniowej). 5) w sferze środowiskowej: 1, 2, 3 – zwłaszcza poprzez ograniczenie wysokiego poziomu tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń spowodowanych dużym natężeniem ruchu w centrum oraz estetyczne uporządkowanie zieleni na Placu Wolności. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze społecznej: 1, 2, 3 – poprzez wykorzystanie potencjału dużego kapitału społecznego mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz aktywnej działalności Domu Kultury we Włoszczowie. 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2, 3 – wykorzystanie lokalizacji przy ważnych szlakach komunikacyjnych, koncentracji innych obiektów użyteczności publicznej. 3) w sferze technicznej: 1 – poprawa stanu technicznego obiektów wpisanych do rejestru zabytków.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.2 <i>Ochrona środowiska i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej;

ze sposobem ich oceny i zmierzania w odniesieniu do celów rewitalizacji	- zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie kultury, edukacji, sportu i spędzania czasu wolnego; - stworzenie bezpiecznej, estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców; - zwiększenie dostępności do infrastruktury komunalnej; - poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej; - rozwój przedsiębiorczości mieszkańców; - wzrost tożsamości lokalnej; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - aktywizacja społeczna i integracja mieszkańców; - wzrost jakości świadczonych usług; - zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej</i> niniejszego dokumentu.
---	---

Tabela 5 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Włoszczowa		
Lokalizacja	Gmina Włoszczowa (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2016–2018
Szacowana wartość	6,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Planowana jest głęboka i kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w celu zwiększenia efektywności energetycznej i ograniczenia tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń (m.in. Budynek Zespołu Placówek Oświatowych nr 1 we Włoszczowie, Budynek Zespołu Placówek Oświatowych nr 2 we Włoszczowie, Zespół Placówek Oświatowych w Kurzelowie – budynek przedszkola, Zespół Placówek Oświatowych w Kurzelowie – budynek szkoły, Budynek Szkoły Podstawowej w Czarnicy, Budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. S. Czarnieckiego we Włoszczowie, Budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 im. S. Staszica we Włoszczowie). W zależności od budynku zostaną wykonane następujące prace: - ocieplenie stropu pod nieogrzewanym poddaszem oraz stropu wewnętrznego, - ocieplenie dachu, - ocieplenie stropodachu, - ocieplenie ścian zewnętrznych, - ocieplenie ścian w gruncie, - modernizacja systemu grzewczego (wymiana grzejników, montaż zaworów termostatycznych), - montaż liczników ciepła, - modernizacja oświetlenia wbudowanego na energooszczędne,		

	- montaż instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii elektrycznej wykorzystywanej na potrzeby własne, - wymiana okien i drzwi zewnętrznych, - modernizacja instalacji wentylacyjnej i instalacji C.O., - montaż kolektorów słonecznych.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Włoszczowa, Starostwo Powiatowe we Włoszczowie
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 12 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych i dostosowanie techniczne obiektów poprzez likwidację barier architektonicznych oraz zwiększenie efektywności energetycznej; 2) w sferze technicznej: 2, 3 – zwłaszcza poprzez poprawę warunków lokalowych budynków użyteczności publicznej; 3) w sferze środowiskowej: 3, 4, 5 – poprzez zmniejszenie poziomu tzw. „niskiej” emisji i wzrost efektywności energetycznej budynków. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 3 – wykorzystanie koncentracji obiektów użyteczności publicznej, handlowo-usługowych i innych.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.2 <i>Ochrona środowiska i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - efektywne wykorzystanie budynków; - poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń, - podniesienie świadomości ekologicznej; - wzrost estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz obiektów użyteczności publicznej; - zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i>

Tabela 6 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu			
Budowa Przedszkola Gminnego z Oddziałem Integracyjnym we Włoszczowie			
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2018
Szacowana wartość	3,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres projektu obejmuje budowę nowego obiektu przedszkola z oddziałem integracyjnym we Włoszczowie, do którego zostanie przeniesione zaplecze dydaktyczne z istniejącego Przedszkola Samorządowego Nr 3 we Włoszczowie. Budynek zostanie w pełni przystosowany do potrzeb dzieci uczęszczających do przedszkola, również tych z niepełnosprawnościami. Budowa opierać się będzie na zastosowaniu najnowszych i najbardziej efektywnych rozwiązań, uwzględniających przede wszystkim efektywne wykorzystanie energii. W ramach projektu powstanie wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, z dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej. Wszystkie sale wyposażone zostaną w niezależne węzły sanitarne dostosowane do grupy wiekowej oraz magazyny sprzętu podręcznego. Celem realizacji projektu jest poprawa rozwoju dzieci poprzez inwestycje w rozwój infrastruktury przedszkolnej. Projekt wpłynie będzie w szczególności na poprawę jakości usług publicznych, ukierunkowaną na rozwiązywanie problemów związanych z dostępnością infrastruktury przedszkolnej (w tym dostosowanie do osób niepełnosprawnych), jakością kształcenia, aktywnością fizyczną czy integracją mieszkańców.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Włoszczowa		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze społecznej: 3, 9 – poprzez zwiększenie dostępności do usług publicznych na wysokim poziomie oraz umożliwienie rodzicom powrót na rynek pracy; 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4, 8 – poprzez stworzenie bezpiecznego i funkcjonalnego obiektu, dostosowanego do potrzeb najmłodszych; 3) w sferze technicznej: 3, 5 – zwłaszcza poprzez poprawę warunków lokalowych budynków użyteczności publicznej; Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 3 – wykorzystanie koncentracji obiektów użyteczności publicznej, handlowo-usługowych i innych.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie edukacji; - poprawa estetyki przestrzeni publicznej (zagospodarowanie terenów obecnie nie użytkowanych);		

w odniesieniu do celów rewitalizacji	- poprawa bezpieczeństwa dzieci w wieku przedszkolnym; - wzrost liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym; - dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb dzieci; - zapobieganie patologiom społecznym; - dbałość o wszechstronny rozwój dzieci, w tym dzieci o specjalnych potrzebach wychowawczych i edukacyjnych; - propagowanie zdrowego stylu życia; - zwiększenie odsetka dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej; - doskonalenie programów kształcenia na różnych szczeblach edukacji. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
--	---

Tabela 7 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	<i>Renowacja, udostępnienie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia funkcji rekreacyjnej i turystycznej</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2021
Szacowana wartość	3,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt obejmuje przeprowadzenie prac restauratorskich i konserwatorskich w obiektach zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji do pełnienia funkcji turystycznej. Zakres prac przy <i>kaplicy pw. Wszystkich Świętych</i> obejmuje: - odwodnienie kościoła z wód opadowych, - modernizację cokołu, - poprawę estetyki poprzez modernizację elewacji, - modernizację ogrodzenia wokół cmentarza, - stworzenie spójnej sieci alejek. Zakres prac przy <i>kościelnie parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP</i> obejmuje: - modernizację więźby dachowej oraz sygnaturki wraz z wymianą pokrycia dachowego z zastosowaniem blachy miedzianej, - wykonanie izolacji poziomej, - modernizację cokołu kościoła, - malowanie wnętrza wraz z wykonaniem nowych polichromii oraz konserwacją wystroju sztukatorskiego, - modernizację instalacji elektrycznej, monitoringu wizyjnego, - remont/modernizację muru wokół kościoła. Realizacja ww. prac przyczyni się do poprawy ogólnego stanu technicznego budynków oraz zabezpieczy przed ich postępującą degradacją. Ponadto poprzez realizację takiego zakresu rzeczowego, obiekty zostaną dostosowane do pełnienia funkcji turystycznej, a także poprawi się estetyka przestrzeni publicznej.		

Podmioty realizujące projekt	partnerzy społeczni
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 4) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4, 5, 8 – poprzez stworzenie odpowiednich warunków technicznych i poprawę estetyki przestrzeni publicznej; 5) w sferze technicznej: 3 – zwłaszcza poprzez poprawę stanu technicznego budynku. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze technicznej: 1 – wykorzystanie znajdujących się na obszarze obiektów zabytkowych.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - zachowanie i zabezpieczenie cennych zasobów dziedzictwa kulturowego; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych; - stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości w sektorze turystycznym; - wzrost tożsamości lokalnej. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	<i>Modernizacja i termomodernizacja budynku Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z funkcjonalno-przestrzennym zagospodarowaniem przyległego terenu</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2018
Szacowana wartość	0,8 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiot projektu obejmuje modernizację dwóch budynków Ośrodka Pomocy Społecznej. W jednym budynku mieści się Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz placówka wsparcia – Świetlica Środowiskowa, pomieszczenia są również udostępniane dla potrzeb organizacji pozarządowych, w drugim – Środowiskowy Dom Samopomocy, Punkt Usług Specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Przychodnia Lekarska oraz Ochotniczy Hufiec Pracy. Ponadto w ramach projektu planuje się funkcjonalne i estetyczne zagospodarowanie przyległego terenu oraz przekształcenie na teren sportowo-rekreacyjny, przystosowany dla różnych grup wiekowych. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje m.in.: 1) zmianę konstrukcji i pokrycia dachowego; 2) częściową wymianę stolarki okiennej; 3) remont/wymianę ogrodzenia; 4) estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni (m.in. stworzenie siłowni zewnętrznej, wytyczenie i utwardzenie alejek spacerowych, miejsca na ognisko, altany). Kompleksowy charakter projektu przyczyni się do zwiększenia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób zagrożonych ubóstwem. Realizacja projektu przyczyni się do pozytywnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i wpłynie na ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a także pobudzenia aktywności i integracji mieszkańców wszystkich grup wiekowych (szczególnie seniorów oraz dzieci).		
Podmioty realizujące projekt	Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie, Gmina Włoszczowa		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 12 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych i dostosowanie techniczne obiektów poprzez likwidację barier architektonicznych oraz zwiększenie efektywności energetycznej; 2) w sferze technicznej: 2, 3 – zwłaszcza poprzez poprawę warunków lokalowych budynków użyteczności publicznej; 3) w sferze środowiskowej: 3, 4, 5 – poprzez zmniejszenie poziomu tzw. „niskiej” emisji i wzrost efektywności energetycznej budynków. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 3 – wykorzystanie koncentracji obiektów użyteczności publicznej, handlowo-usługowych i innych.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i>		

	Cel rewitalizacji 2. Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi; Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych; - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury rekreacyjnej; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego; - poprawa atrakcyjności i jakości przestrzeni publicznej; - pobudzenie aktywności społecznej, rekreacyjnej i sportowej, szczególnie osób starszych i dzieci; - poprawa efektywności energetycznej budynku. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	<i>Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej, służącej aktywności społecznej i integracji mieszkańców z rozwiniętą funkcją kulturalną, rekreacyjną i sportową</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	0,55 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	W ramach projektu przewiduje się stworzenie wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej przy budynkach użyteczności publicznej (m.in. I Liceum Ogólnokształcące im. W. Sikorskiego). Realizacja projektu wpłynie na pobudzenie mieszkańców do aktywności społecznej, podejmowanie wspólnych inicjatyw i aktywnego spędzania wolnego czasu, a także na ich zdrowie. Poprawi również estetykę przestrzeni publicznych, a korzystanie z nich będzie funkcjonalne i bezpieczne. Wszystkie poszczególne zadania w ramach zakresu rzeczowego są ze sobą spójne tematycznie i jednocześnie komplementarne pod względem możliwości wykorzystania i stworzenia atrakcyjnej oferty rekreacyjno-sportowej. W ramach realizacji projektu planowa jest poprawa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez m.in.: - stworzenie boiska wielofunkcyjnego wraz z nawierzchnią poliuretanową z wyposażeniem i trybuną; - modernizację nawierzchni boiska trawiastego; - wyposażenie kompleksu sportowego w tzw. piłkochwyty;		

	- montaż siłowni zewnętrznej (dostosowanej również do potrzeb osób niepełnosprawnych); - budowę bieżni do skoku w dal i wzwyż; - wymianę ogrodzenia frontowego; - instalację elementów małej architektury (m.in. ławki, stojak na rowery, kosze na śmieci, altany, szachy, miejsca na ognisko); - nowe nasadzenia zieleni. Nowo powstałe boisko wielofunkcyjne, bieżnia lekkoatletyczna oraz wszystkie inne urządzenia sportowe mają być w pełni bezpieczne, z nawierzchniami certyfikującymi się znakiem CE, które nie przysporzą zagrożeń związanych z intensywną eksploatacją (boiska wielofunkcyjne oraz bieżnie i rozbiegi lekkoatletyczne z poliuretanu). Działalność społeczna po realizacji projektu obejmowała będzie również promowanie działań edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do osób niepełnosprawnych i młodzieży w zakresie popularyzacji sportu i aktywnego trybu życia.
Podmioty realizujące projekt	Starostwo Powiatowe we Włoszczowie
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 6) w sferze społecznej: 4, 5, 6, 7, 8, 9 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, aktywizację mieszkańców do działania na rzecz obszaru rewitalizacji, rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych (m.in. kulturalnych, edukacyjnych, sportowych) na rzecz różnych grup interesariuszy oraz poprawę warunków kształcenia; 7) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych i dostosowanie techniczne obiektów poprzez likwidację barier architektonicznych; 8) w sferze technicznej: 3, 4 – zwłaszcza poprzez poprawę stanu obiektów infrastruktury technicznej i sportowej. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 4) w sferze społecznej: 2 – poprzez wykorzystanie prężnie działających organizacji pozarządowych; 5) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 3 – wykorzystanie koncentracji obiektów użyteczności publicznej, rekreacyjnych i sportowych; 6) w sferze technicznej: 1 – poprawa stanu technicznego obiektów wpisanych do rejestru zabytków.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.1 <i>Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych;

ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	- podniesienie jakości funkcjonowania placówki szkolnej; - poprawa warunków kształcenia dzieci niepełnosprawnych; - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego; - wyrównanie szans dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie; - poprawa atrakcyjności i jakości przestrzeni publicznej; - pobudzenie aktywności społecznej, sportowej i rekreacji dzieci oraz młodzieży. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
---	--

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu	<i>Włączenie społeczne oraz walka z wykluczeniem i ubóstwem przez wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców Gminy Włoszczowa</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2021
Szacowana wartość	0,2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiotem projektu są działania skierowane na profilaktykę społeczną skierowaną do dzieci i rodzin w ramach działalności placówki wsparcia (światlice środowiskowej), wsparcie procesu usamodzielniania, w tym poradnictwo specjalistyczne. Celem realizacji projektu będzie: - aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wzmocnienie ich szans na zatrudnienie; - zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.		
Podmioty realizujące projekt	Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) <i>w sferze społecznej:</i> 3, 4, 5, 6, 8 – poprzez aktywizację podopiecznych OPS we Włoszczowie; 2) <i>w sferze gospodarczej:</i> 3 – poprzez włączenie zawodowe i podnoszenie kompetencji osób zagrożonych marginalizacją.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i>		

	Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – włączenie społeczne i zawodowe osób wykluczonych; – podniesienie kompetencji życiowych i zawodowych podopiecznych OPS we Włoszczowie; – spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (szczególnie z powodu bezrobocia i ubóstwa). <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. 3) Liczba osób objętych wsparciem. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 8

Nazwa projektu	<i>Wzmocnienie kompetencji i rozwój małych organizacji pozarządowych</i>		
Lokalizacja	Gmina Włoszczowa (w szczególności obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2018–2020
Szacowana wartość	0,2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE, budżet państwa, budżet gminy, wkład prywatny
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmuje objęcie kompleksowym wsparciem oraz przygotowanie osób do zwiększenia aktywności społecznej i partycypacji obywatelskiej. Planowane działania będą dotyczyły m.in.: – funkcjonowania biura Centrum Aktywności Lokalnej (CAL) – prowadzenie biura i udostępnianie go do potrzeb organizacji pozarządowych; – zapewnienia pomocy asystentów organizacji w prowadzeniu bieżącej dokumentacji organizacji; – specjalistyczne doradztwo, usługi księgowe i biznesowe; – mentoring – czuwanie nad systematycznym rozwojem organizacji; – szkoleń służących profesjonalizacji działania organizacji oraz warsztaty współpracy międzysektorowej. Wsparcie organizacji przyczyni się do zwiększenia liczby realizowanych projektów przez organizacje pozarządowe (w tym zadań publicznych) również w partnerstwach.		
Podmioty realizujące projekt	partnerzy społeczni		

Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze społecznej: 3, 4, 5, 6, 8 – poprzez zwiększenie integracji mieszkańców. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze społecznej: 2 – poprzez wykorzystanie wysokiego poziomu aktywności mieszkańców przejawiającego się w dużej liczbie organizacji pozarządowych.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych;</i> Cel rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi;</i> Kierunek 2.3 <i>Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej; – wzmocnienie kapitału społecznego i więzi sąsiedzkich; – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. 3) Liczba osób objętych wsparciem. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i>

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 9

Nazwa projektu	Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci – budujemy kompetencje kluczowe		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2021
Szacowana wartość	0,2 mln	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt będzie polegać na realizacji dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Ponadto zakłada się wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Wszystkie planowane do realizacji zadania będą skierowane do podopiecznych Przedszkola Gminnego we Włoszczowie, znajdującego się na obszarze rewitalizacji. Realizując projekt planuje się rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych organizowanych w placówce, aby przedszkolaki mogły wszechstronnie się rozwijać, w ciekawy i przyjemny sposób poznawać otaczający świat i zdobywać umiejętności, które rozwiną i wykorzystają w dalszym życiu. Projekt pozwoli dzieciom na zdobycie pewności siebie, umiejętności pracy w zespole oraz kierowania swoim życiem. Rozwiązany zostanie problem słabej dostępności do urozmaiconej oferty zajęć dodatkowych. Wprowadzone zostaną do oferty nowe zajęcia		

	dla przedszkolaków tj. zajęcia szachowe, zajęcia terapii pedagogicznej oraz zajęcia z psychologiem. Jednocześnie z zajęciami dla dzieci będą prowadzone w projekcie działania mające na celu podniesienie umiejętności kadry nauczycielskiej w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych niezbędnych na dalszych etapach nauki oraz właściwych postaw/umiejętności. Ponadto zaplanowane w ramach projektu zajęcia aktywności ruchowej dla dzieci będą miały za zadanie wspieranie aktywnego trybu życia, przyczynią się do promowania zdrowego stylu życia. Tego rodzaju zajęcia pozytywnie wpływają na wzrost sił fizycznych dzieci, skutecznie przeciwdziałając niektórym ujemnym wpływom cywilizacji.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Włoszczowa,
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze społecznej: 3, 4, 5, 7, 9 – poprzez podnoszenie kompetencji oraz wzmocnienie kapitału społecznego dzieci, w tym przede wszystkim pochodzących z rodzin wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją. 2) w sferze środowiskowej: 2 – zwłaszcza przez zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach.</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – podniesienie kompetencji kluczowych dzieci; – wzrost dostępu do wysokiej jakości usług publicznych; – podniesienie umiejętności kadry nauczycielskiej; – możliwość powrotu rodziców na rynek pracy; – podniesienie jakości edukacji. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. 3) Liczba osób objętych wsparciem. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i>

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 10

Nazwa projektu	Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2021
Szacowana wartość	3,5 mln	Źródła finansowania	środki UE, budżet państwa, WZWK
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	W ramach zakresu prac przewiduje się: – zwodociągowanie brakujących odcinków ulic oraz ich remont (m.in.: ul. Wigury, os. Tartak, ul. Wiśniowa, os. Brożka); – skanalizowanie brakujących odcinków ulic – kanalizacja sanitarna (m.in.: ul. Partyzantów, ul. Dębowa, ul. Głowackiego); – odprowadzenie oczyszczonych ścieków opadowych i roztopowych – kanalizacja deszczowa (m.in. ul. Młynarska). Zwodociągowanie i skanalizowanie brakujących odcinków ulic wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców oraz poprawę stanu sanitarnego (m.in. ochrona zasobów wód podziemnych). Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do pozytywnych zmian, w szczególności w strefie przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji.		
Podmioty realizujące projekt	Włoszczowski Zakład Wodociągów i Kanalizacji		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 9 – poprzez uzupełnienia braków w infrastrukturze komunalnej.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 2. Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi; Kierunek 2.1 Kształtowanie estetycznej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej; Kierunek 2.2 Ochrona środowiska i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego; Kierunek 2.3 Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: – poprawa stanu środowiska naturalnego; – zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych. Wskaźniki produktu i rezultatu: 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.		

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 11

Nazwa projektu	Kompleksowa i zindywidualizowana aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych na terenie Gminy Włoszczowa		
Lokalizacja	Gmina Włoszczowa (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	0,15 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS) budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt obejmuje kompleksową i zindywidualizowaną aktywizację społeczno-zawodową osób bezrobotnych (w szczególności długotrwale bezrobotnych) zarówno zarejestrowanych oraz niezarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włoszczowie. W ramach realizacji projektu prowadzone będą działania wykorzystujące elementy aktywizacji edukacyjnej, społecznej i zawodowej. Realizacja projektu obejmować będzie m.in.: 1) organizację indywidualnych i grupowych spotkań dotyczących pośrednictwa zawodowego, pomocy przy wyborze kursu zawodowego oraz określenia predyspozycji, nabycia umiejętności efektywnego poruszania się na rynku pracy, sporządzenia dokumentacji aplikacyjnych. 2) kursy zawodowe dostosowane do potrzeb osób bezrobotnych (w szczególności z obszaru rewitalizacji), wynikające z lokalnych potrzeb rynku pracy, adekwatne do potrzeb uczestników projektu. Celem działań będzie podniesienie kompetencji i uzyskanie niezbędnych kwalifikacji do znalezienia atrakcyjnych miejsc pracy. 3) staże realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie, umożliwiające uzyskanie doświadczenia zawodowego.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Włoszczowa, Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie, Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 3): 1) w sferze społecznej: 3, 4, 5, 6 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, aktywizację mieszkańców do działania na rzecz obszaru rewitalizacji, rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych; 2) w sferze gospodarczej: 3 — poprzez rozwój kompetencji i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz do prowadzenia działalności gospodarczych. Ponadto wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 3): 1) w sferze społecznej: 1 – poprzez wykorzystanie wysokiego poziomu kapitału społecznego mieszkańców w wieku produkcyjnym; 2) w sferze gospodarczej: 2 – lokalizacja obiektów usługowych, handlowych, produkcyjnych.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców;</i> Kierunek 1.1 <i>Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem;</i> Kierunek 1.2 <i>Pobudzanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw w partnerstwach;</i> Kierunek 1.3 <i>Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych.</i>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - wzmocnienie szans na zatrudnienie, - wzrost aktywności społecznej i zawodowej, - włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją,		

w odniesieniu do celów rewitalizacji	- zmniejszenie poziomu bezrobocia. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją. 3) Liczba osób objętych wsparciem. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
--	---

Wszystkie powyżej wskazane i opisane projekty podstawowe ze względu na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie obszaru problemy i potencjały (tabela 3) są **kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji** oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji obszaru (planowanego efektu). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową. Działania dotyczące stworzenia estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej wraz z bezpiecznym układem komunikacyjnym w Rynku (Plac Wolności) oraz spójne zagospodarowanie i połączenie przestrzeni i budynków użyteczności publicznej mających swoją lokalizację wzdłuż ul. Wiśniowej, a także rozwinięcie funkcji gospodarczej – umożliwią zniwelowanie wielu problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Przyczyni się to do zwiększenia oferty usług i handlu na obszarze rewitalizacji, wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców, spadku liczby osób bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także do zwiększenia integracji mieszkańców. Będzie to miało również wpływ na wzrost dochodów mieszkańców. Kompleksowe działania polegające na zagospodarowaniu przestrzeni publicznych przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa publicznego, poprawy estetyki przestrzeni i poprawy dostępu do usług publicznych (parkingi, usunięcie barier dla niepełnosprawnych).

Część projektów podstawowych zostanie zrealizowana na terenie całej gminy (w tym również na obszarze rewitalizacji), m.in. projekt podstawowy nr 2 dotyczący termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Jest to spowodowane zapewnieniem kompleksowości działań służących ograniczaniu niskiej emisji i poprawą warunków środowiska naturalnego na terenie całej gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Pozostałe projekty realizowane na terenie całej gminy to przede wszystkim projekty „miękkie”. Szeroki zakres

projektów polegających na aktywizacji i integracji różnych interesariuszy rewitalizacji spowoduje zwiększenie ich zaangażowania w sprawy lokalne. Zarówno działania inwestycyjne jak i społeczne realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru: *Rewitalizowany obszar Gminy Włoszczowa to miejsce oferujące bezpieczne przestrzenie, z bogatą ofertą rekreacyjną i obiektami otwartymi na kulturę – zamieszkałe przez aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców.*

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 15), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 15 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań
1.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację i rozszerzenie oferty działań kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych (szczególnie w przestrzeniach rewitalizowanych) na rzecz lokalnej społeczności, m.in. „Dni Włoszczowy”, koncerty muzyczne gwiazd, memoriały, pokazy kaskaderskie „Auto-Rodeo”, złoty samochodowe, pikniki rodzinne, turnieje piłki nożnej. Celem przeprowadzonych działań jest podniesienie świadomości i aktywności mieszkańców oraz propagowanie kultury lokalnej i wzmacnianie tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania. Przewiduje się stworzenie kompleksowego systemu wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz wyznaczonego obszaru rewitalizacji.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3 Cel rewitalizacji 2. Kierunek 2.3
2.	<i>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem</i>	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, szczególnie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który będzie wdrażał programy służące aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych ubóstwem za pomocą instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, ukierunkowane na: a) przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych, w tym m.in. poprzez pracę socjalną; b) podniesienie kwalifikacji zawodowych, poszerzenie wiedzy i umiejętności w celu uzyskania lub utrzymania zatrudnienia; c) poszerzenie wiedzy i umiejętności podnoszących kompetencje ogólne.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3
3.	<i>Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji)</i>	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in. inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych zewnętrznych środkach finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Ponadto planuje się nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wsparcia finansowego i merytorycznego mieszkańców planujących założyć lub rozwinąć działalność gospodarczą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3

4.	<i>Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń poprzez termomodernizację, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne oraz instalację OZE na budynkach użyteczności publicznej, budynkach prywatnych i przedsiębiorstwach</i>	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje promowanie odnawialnych źródeł energii, edukację ekologiczną mieszkańców, podnoszenie świadomości mieszkańców, a także poprawę stanu środowiska poprzez redukcję zanieczyszczenia powietrza, montaż odnawialnych źródeł energii (w tym systemów do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, wytwarzania energii elektrycznej, wymiana kotłów na spalające biomasę, montaż pomp ciepła itp.) w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach prywatnych i przedsiębiorstwach, a także termomodernizację budynków. W ramach przedsięwzięcia planowane jest również pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych na obiektach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza dla potrzeb własnych oraz w celu sprzedaży energii.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Cel rewitalizacji 2 Kierunek 2.1 Kierunek 2.2 Kierunek 2.3
5.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej oraz tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji</i>	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się budowę, rozbudowę i modernizację sieci infrastruktury komunalnej (w tym przede wszystkim kanalizacyjnej i drogowej) oraz stworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych wraz z funkcjonalnymi budynkami użyteczności publicznej, wpływających na integrację i aktywność mieszkańców (w szczególności obszaru rewitalizacji). Planowane działania obejmują m.in.: – przebudowę ul. Koniecpolskiej wraz z wymianą i modernizacją części chodnika; – przebudowę ul. Głowackiego oraz fragmentu ul. Koniecpolskiej z budową ronda na ich skrzyżowaniu;	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.3 Cel rewitalizacji 2. Kierunek 2.1 Kierunek 2.3
6.	<i>Zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, skwerów, placów itp. w obszarach zamieszkałych oraz prowadzenia aktywności gospodarczej</i>	Przedsięwzięcie dotyczy kompleksowego, estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych i osiedlowych oraz prowadzenia działalności gospodarczych w sposób atrakcyjny dla ich użytkowników. W związku z tym, że na terenie miasta istnieją miejsca, które wymagają uporządkowania i zagospodarowania, przewiduje się: wyposażenie terenów w małą architekturę, stworzenie ciągów komunikacji pieszej i wykonanie miejsc postojowych, zagospodarowanie placów, skwerów międzyblokowych w infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową i sportową, ukształtowanie zieleni osiedlowej oraz uporządkowanie przestrzeni przy budynkach pełniących funkcje działalności gospodarczej.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Cel rewitalizacji 2. Kierunek 2.1 Kierunek 2.2 Kierunek 2.3

7.	<i>Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</i>	Przedsięwzięcie polega na budowie oraz modernizacji, przebudowie i/lub remoncie wraz z doposażeniem istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w tym dostosowanie do potrzeb sportu osób niepełnosprawnych). Planowane działania obejmują m.in.: – modernizację Stadionu Sportowego Ośrodka Sportu i Rekreacji we Włoszczowie do rozszerzenia pełnionych funkcji (m.in. sportowych, rekreacyjnych, społecznych).	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Cel rewitalizacji 2. Kierunek 2.1 Kierunek 2.2 Kierunek 2.3
8.	<i>Rozwój infrastruktury edukacyjnej, wychowania przedszkolnego oraz żłobków</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę, przebudowę oraz modernizację infrastruktury szkolnej każdego szczebla oraz przede wszystkim zapewnienie miejsc opieki nad dziećmi w żłobkach i przedszkolach poprzez budowę nowych obiektów. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach przyczyni się do zmniejszenia poziomu bezrobocia, dzięki możliwości powrotu rodziców na rynek pracy.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek 1.1 Kierunek 1.3 Cel rewitalizacji 2. Kierunek 2.1 Kierunek 2.3

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy, ponieważ z efektów zaplanowanych działań korzystać będą wszyscy interesariusze rewitalizacji. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą dla mieszkańców całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wskazanych w tabeli 3). Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji na całym obszarze. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wdrażane na obszarze rewitalizacji wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem. Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców obszaru, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne jak i społeczne, które zapobiegają prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji prowadzących do rozwoju funkcji centrotwórczych (związanych z oddziaływaniem Włoszczowy jako głównego ośrodka gminy, świadczącego usługi na rzecz społeczności całej gminy oraz pełnienia funkcji miasta powiatowego) korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną. Taka sytuacja przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i integracji społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji. Z drugiej strony komplementarność w wymiarze przestrzennym skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia. Ma to szczególne znaczenie w przypadku obszaru rewitalizacji wyznaczonego w centrum Włoszczowy, który jest terenem najbardziej zdegradowanym przestrzennie i społecznie z uwagi na utracenie części pierwotnie pełnionych funkcji oraz zmieniających się uwarunkowań.

Zakresy przedmiotowe projektów podstawowych 7, 8, 9 oraz 11 są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy dotyczące wysokiego odsetka osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, a także częstego korzystania ze świadczeń z powodu bezrobocia i ubóstwa oraz potrzeby wzmocnienia kompetencji kluczowych dzieci i wzmocnienia organizacji pozarządowych. Wdrożenie niniejszych projektów na terenie całej gminy (których uczestnikami będą przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji) w połączeniu z działaniami społecznymi i kulturalnymi zaplanowanymi w ramach przedsięwzięć uzupełniających 1, 2 i 3, a także działaniami inwestycyjnymi, tworzącymi atrakcyjne warunki techniczne, przyczynią się do aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, a także włączenia osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie gminy. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.

Konieczne jest również określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji) dla obszaru, uwzględniając jego uwarunkowania i zasoby wewnętrzne. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór poświadanych wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 16, w której przedstawione zostały potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające w każdej sferze. Poszczególne projekty realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, rozwiązując zidentyfikowane problemy (zawarte w tabeli 3).

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategiczno-planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w części I (rozdział 2) dokumentu.

Tabela 16 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

SFERA	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
SPOŁECZNA	<i>Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 3, 6, 8, 9, 11	1, 2, 3
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.3		
	<i>Wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją społeczną (w szczególności rodzin objętych „niebieską kartą”)</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 7, 8, 9, 11	1, 2, 3
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.3		
	<i>Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju dzieci i ludzi młodych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.2	1, 3, 6, 9	1, 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.3		
	<i>Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10	1, 4, 5, 6, 7, 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
	<i>Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1	1, 3, 6	1, 5, 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1		
	<i>Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 5, 6, 7, 8	1, 2, 6, 7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
GOSPO-DAR-CZA	<i>Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.2 Kierunek 1.3	1, 6, 11	1, 2, 3
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.3		

	<i>Wspieranie rozwoju działalności gospodarczych, przedsiębiorstw i/lub zakładania nowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.3	1, 11	1, 2, 3
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.3		
	<i>Tworzenie warunków do rozwoju współpracy międzysektorowej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.2	1, 4, 6, 7, 8	2, 3, 5, 6, 7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	<i>Połączenie przestrzenno-funkcjonalne osiedli mieszkaniowych z centrum wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznych zlokalizowanych przy ul. Wiśniowej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 4, 5, 6
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
	<i>Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3	1, 6	5
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
	<i>Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i międzyblokowych sprzyjających aktywności mieszkańców i poprawiających jakość życia</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 3, 4, 5, 6	1, 4, 5, 6, 7, 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		
TECHNICZNA	<i>Ochrona obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1	1, 4	1
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.2 Kierunek 2.3		
	<i>Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 4, 6, 7, 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.3		

	<i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej i drogowej dla mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 10	5, 6
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.1 Kierunek 2.2 Kierunek 2.3		
ŚRODOWISKOWA	<i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3	8, 9	1, 4
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.2 Kierunek 2.3		
	<i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2 Kierunek 1.3	1, 2, 8, 9	1, 4
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.2 Kierunek 2.3		
	<i>Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek 1.1 Kierunek 1.2	1, 5, 6	6, 7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek 2.2 Kierunek 2.3		

Źródło: Opracowanie własne

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Gminy Włoszczowa przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Wydziale Funduszy Pomocowych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Gminy Włoszczowa (UG Włoszczowa), który będzie kierował Zespołem Zadaniowym ds. rewitalizacji. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG Włoszczowa odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami UG Włoszczowa, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele wydziałów UG Włoszczowa i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się również, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść też przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu PR.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 „zapoczątkowano” proces rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów infrastrukturalnych, tworzących estetyczne i funkcjonalne warunki do rozwoju społeczno-

-gospodarczego. W związku z tym zrealizowane projekty mogą stanowić podstawę do rozwinięcia działań rewitalizacyjnych w ramach obecnej perspektywy finansowej na lata 2014–2020 w zakresie rozwiązywania kluczowych problemów społecznych. Zrealizowane projekty przez Gminę Włoszczowa i Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie obejmujące swym zasięgiem wyznaczony obszar rewitalizacji i/lub mające na nie wpływ społeczno-gospodarczy przedstawia tabela 17.

Tabela 17 Wykaz projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu w złotych
1.	<i>Przebudowa sali kinowo - widowiskowej wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi w Domu Kultury we Włoszczowie</i>	2008–2011	2 133 783,72
2.	<i>Budowa krytego basenu we Włoszczowie</i>	2008–2010	16 452 087,87
3.	<i>Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej na osiedlu Reja we Włoszczowie (ulice: Norwida, Makuszyńskiego, Tuwima Orzeszkowej, Dygasińskiego, Reja)</i>	2008–2010	4 041 100,75
4.	<i>Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej ulice: Śliska, Konopnickiej i Nowa we Włoszczowie</i>	2008–2010	1 561 623,89
5.	<i>Przedszkole dla Ciebie – inicjatywa na rzecz upowszechniania edukacji przedszkolnej</i>	–	140 050,00
6.	<i>Wykorzystaj szansę</i>	–	546 537,12
7.	<i>Włoszczowski Portal Informacyjno-Medialny</i>	–	49 280,00
8.	<i>RAZEM przeciwko wykluczeniu społecznemu</i>	–	48 080,00
9.	<i>Biznes na obcasach – alternatywa dla bezrobocia kobiet</i>	–	45 393,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Włoszczowa, Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie

Komplementarność z projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020 wskazują tabele 10, 12 i 14.

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na tych podobszarach pozwolą na bardziej efektywne

wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

Najistotniejszymi dla planowanego procesu rewitalizacji z ww. projektów są:

- *Przebudowa sali kinowo - widowiskowej wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi w Domu Kultury we Włoszczowie* w ramach działania 5.2 Podniesienie jakości usług publicznych poprzez wspieranie placówek edukacyjnych i kulturalnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013;
- *Wykorzystaj szansę* w ramach działania 7.1 Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej POKL (EFS) na lata 2007–2013.
- *RAZEM przeciwko wykluczeniu społecznemu* w ramach działania 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji POKL (EFS) na lata 2007–2013.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez podmioty prywatne, które angażować będą środki własne. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądanych zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

KOMPLEMENTARNOŚĆ I INTEGROWANIE NA POZIOMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.

Kierunki działań określone w Programie Rewitalizacji dzięki temu, że dotyczą: pobudzania aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców, włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, wzmacniania kapitału społecznego dzieci i młodzieży oraz osób starszych, kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, ochrony środowiska – integrują działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, oddziałując kompleksowo na sytuację kryzysową.

Projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym wzajemnie się uzupełniają oraz rozwiązują zdiagnozowane problemy oraz wykorzystują lokalne potencjały odpowiadając na określone potrzeby, co zostało przedstawione w tabeli 16.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych gminy, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej). Szacunkowe ramy finansowe dokumentu przedstawia tabela 18.

Tabela 18 Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu (w mln zł)	Środki publiczne			Środki prywatne
			Środki budżetu gminy	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	
PROJEKTY PODSTAWOWE						
1.	Kompleksowa rewitalizacja centrum Włoszczowy – ukształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, wpływającej na rozwój aktywności społecznej, rekreacji oraz przedsiębiorczości mieszkańców	19,00	4,65	12,35		2,00
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Włoszczowa	6,00	0,60	4,80	0,60	-
3.	Budowa Przedszkola Gminnego z Oddziałem Integracyjnym we Włoszczowie	3,50	0,88	2,63	-	-
4.	Renowacja, udostępnienie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia funkcji rekreacyjnej i turystycznej	3,50	-	2,98	-	0,53
5.	Modernizacja i termomodernizacja budynku Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z funkcjonalno-przestrzennym zagospodarowaniem przyległego terenu	0,80	0,12	0,68	-	-
6.	Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej, służącej aktywności społecznej i integracji mieszkańców z rozwiniętą funkcją kulturalną, rekreacyjną i sportową	0,55	-	0,35	0,20	-
7.	Włączenie społeczne oraz walka z wykluczeniem i ubóstwem przez wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców Gminy Włoszczowa	0,20	0,03	0,17	-	-
8.	Wzmocnienie kompetencji i rozwój małych organizacji pozarządowych	0,20	-	-	0,02	0,18
9.	Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci – budujemy kompetencje kluczowe	0,20	0,03	0,17	-	-

10.	Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego	3,50	-	2,80	-	0,70
PROJEKTY PODSTAWOWE SUMA		37,45	6,31	26,92	0,82	3,41
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE SUMA		20,00	2,50	15,00		2,50
SUMA		57,45	8,81	41,92	0,82	5,91

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilkanaście lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Gminy Włoszczowa przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Wydziale Funduszy Pomocowych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego (UG Włoszczowa). Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG Włoszczowa odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami UG Włoszczowa, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach. Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Burmistrzem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele wydziałów UG Włoszczowa i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu PR.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej, to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi, będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji i/lub Zespołu Zadaniowego.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa (w tym np. publiczno-prywatnego).

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, oprócz wspólnego celu jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament

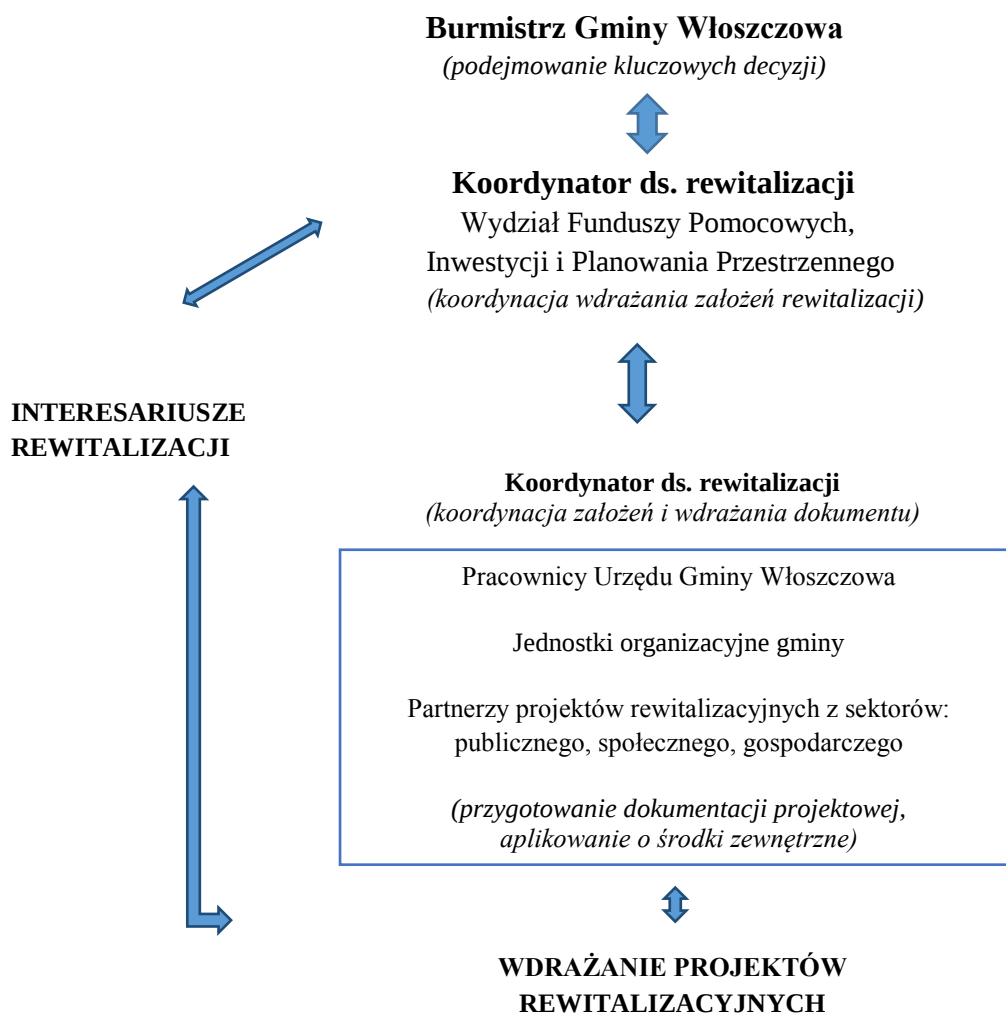
wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 3 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Program Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym, obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram wdrażania dokumentu przedstawia tabela 19.

Tabela 19 Harmonogram wdrażania dokumentu

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji (w latach)								
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PROJEKTY PODSTAWOWE										
1.	Kompleksowa rewitalizacja centrum Włoszczowy – ukształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, wpływającej na rozwój aktywności społecznej, rekreacji oraz przedsiębiorczości mieszkańców									
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Włoszczowa									
3.	Budowa Przedszkola Gminnego z Oddziałem Integracyjnym we Włoszczowie									
4.	Renowacja, udostępnienie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia funkcji rekreacyjnej i turystycznej									
5.	Modernizacja i termomodernizacja budynku Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z funkcjonalno-przestrzennym zagospodarowaniem przyległego terenu									
6.	Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej, służącej aktywności społecznej i integracji mieszkańców z rozwiniętą funkcją kulturalną, rekreacyjną i sportową									
7.	Włączenie społeczne oraz walka z wykluczeniem i ubóstwem przez wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców Gminy Włoszczowa									
8.	Wzmocnienie kompetencji i rozwój małych organizacji pozarządowych									
9.	Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci – budujemy kompetencje kluczowe									
10.	Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego									
11.	Kompleksowa i zindywidualizowana aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych na terenie Gminy Włoszczowa									

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE										
1.	Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji									
2.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem									
3.	Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji)									
4.	Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń poprzez termomodernizację, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne oraz instalację OZE na budynkach użyteczności publicznej, budynkach prywatnych i przedsiębiorstwach									
5.	Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej oraz tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji									
6.	Zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, skwerów, placów itp. w obszarach zamieszkałych oraz prowadzenia aktywności gospodarczej									
7.	Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej									
8.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, wychowania przedszkolnego oraz żłobków									

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Public relations dokumentu

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy z Zespołem Zadaniowym ds. rewitalizacji. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – aktualizacja zakładki „Miasto/Aktualności” na stronie internetowej gminy (wloszczowa.pl), poczta elektroniczna koordynatora odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej „Echo Dnia”, obejmującej swoim zasięgiem m.in. obszar rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Gmina Włoszczowa na etapie sporządzenia dokumentu stosowała zasady promocji wynikające z umowy dotacji na realizację projektu „Kompleksowy proces rewitalizacji Włoszczowy – opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Świętokrzyskiego.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji powołany w ramach Wydziału Funduszy Pomocowych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego we współpracy z innymi jego pracownikami. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne wydziały/komórki Urzędu Gminy Włoszczowa, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator jako osoba odpowiedzialna za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie corocznie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Radę Miejską we Włoszczowie;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (wloszczowa.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (wloszczowa.eobip.pl) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Miejska we Włoszczowie analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Programu Rewitalizacji poprzez akceptację raportu/sprawozdania z postępu prac we wdrożeniu zapisów.

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji PR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 20). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast

ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie corocznie. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2015 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca stycznia kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, wydziały UG, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład PR zobowiązane są do składania informacji okresowej do Zespołu Zadaniowego ds. rewitalizacji. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania PR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 20 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024

Założenia PR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na dzień 31.12.2015 r.)	Średnia wartość dla gminy (stan na dzień 31.12.2015 r.)
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA					
Cel rewitalizacji 1. <i>Wzmocnienie kapitału społecznego gminy poprzez integrację i aktywizację mieszkańców</i>	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	osoby	Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie	7	4
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	osoby	Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie	16	13
	Liczba osób objętych pomocą w ramach „niebieskiej karty” na 1 000 mieszkańców	osoby	Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie	11	9
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	osoby	Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie	28	26
Cel Rewitalizacji 2. <i>Stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca do mieszkania, wypoczynku i rekreacji z rozwiniętymi funkcjami centrotwórczymi</i>	Liczba kolizji drogowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	szt.	Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie	16	9
Projekty/Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU				
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Beneficjenci projektów	0	–
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	Beneficjenci projektów	0	–
	Liczba osób objętych wsparciem	osoby	Beneficjenci projektów	0	–
	Ludność mieszkująca na obszarach objętych rewitalizacją	osoby	Beneficjenci projektów	0	–

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że Program Rewitalizacji Gminy Włoszczowa ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Gminy Włoszczowa (przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji i Zespołu Zadaniowego ds. rewitalizacji oraz sporządzonego przez nich raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) raz na rok, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy (wloszczowa.pl). Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu przez Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji, z inicjatywy co najmniej 5 członków Rady Miejskiej bądź 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzenie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizacje poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Gminy Włoszczowa.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współudziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu

o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele Programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją programu) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Programu Rewitalizacji co najmniej raz na rok (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);
- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach programu z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w dokumencie, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem Rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Program wskazuje kluczowych interesariuszy rewitalizacji, którymi są przede wszystkim mieszkańcy tego obszaru, jak również mieszkańcy całej gminy. Jedną z najważniejszych zasad prowadzenia rewitalizacji w sposób przejrzysty i jawny jest zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie procesu rewitalizacji. Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji, zaangażowanymi w Program Rewitalizacji, są: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczysti, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa. Narzędzia i formy partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie realizacji programu ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, inicjatywę lokalną (np. nabór poprzez fiszki projektową), debatę czy współrealizację. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 21.

Tabela 21 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne (sołectwa i ulice Miasta Włoszczowa) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji: - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	1. Organizacja konferencji rozpoczynającej prace nad dokumentem w dniu 27.09.2016 roku, na której przedstawione zostały główne założenia rewitalizacji (<i>informowanie</i>). 2. Wywiady grupowe dla poszczególnych sektorów: publicznego (przedstawiciele instytucji publicznych, Rady Miejskiej, sołtysi) – w dniu 06.10. 2016 r., gospodarczego (przedsiębiorcy) w dniu 12.10.2016 r. i społecznego (przedstawiciele organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, mieszkańcy, ludzie młodzi) w dniach 27.09.2016 r. i 12.10.2016 r., w ramach opracowania diagnozy (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>). 3. Informacja prasowa na etapie sporządzenia diagnoz i analiz została zamieszczona w „Echu Dnia” w dniu 30.09.2016 r. i 18.11.2016 r., ponadto wydane zostały: plakat i ulotka informacyjna dotyczące rewitalizacji (<i>informowanie</i>). 4. W dniach 27–30.09.2016 r. oraz 03–08.11.2016 r. wyemitowane zostały spoty radiowe informujące o pracach nad Programem Rewitalizacji (<i>informowanie</i>). 5. W dniach 20–21.10.2016 r. odbyły się warsztaty dla partnerów rewitalizacji, na których omówiona została metodologia i przedstawione zostały wyniki przeprowadzonej diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>). 6. W dniu 26.10.2016 r. odbyły się spotkania informacyjno-warsztatowe dla partnerów i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, na których przedstawiono podstawowe zagadnienia dotyczące rewitalizacji, przykłady dobrych praktyk rewitalizacji w Polsce i za granicą oraz źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>). 7. Konsultacje społeczne dokumentu <i>Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa</i> (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) odbyły się w terminie od 22.11 do 06.12.2016 r., w następujących formach: 1) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć: - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Włoszczowa; - bezpośrednio do Urzędu Gminy Włoszczowa;

	2) otwarte spotkanie konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji (partnerami) z możliwością złożenia uwag i opinii, które odbyło się w dniu 28.11.2016 r. w Urzędzie Gminy Włoszczowa; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Włoszczowa. Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Włoszczowa i w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Włoszczowa (www.wloszczowa.pl). Niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie internetowej gminy informacja podsumowująca ich przebieg.
PROGRAMOWANIE	
Sporządzenie Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024: - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń dokumentu; - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji.	1. Informacja prasowa na etapie sporządzenia Programu Rewitalizacji została zamieszczona w „Echu Dnia” w dniu 30.09.2016 r. (<i>informowanie</i>). 2. W dniach 27–30.09.2016 r. wyemitowane zostały spoty radiowe informujące o pracach nad Programem Rewitalizacji (<i>informowanie</i>). 3. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji (<i>informowanie, konsultowanie, współrealizacja</i>) w terminie do 30.11.2016 r. poprzez fiskę projektową, którą można było złożyć: - drogą elektroniczną na podany adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Włoszczowa; - bezpośrednio do Urzędu Gminy Włoszczowa. 4. Konsultacje społeczne dokumentu (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) w terminie od 27.02.2017 r. do 05.03.2017 r., w następujących formach: 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć: - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Włoszczowa; - bezpośrednio do Urzędu Gminy Włoszczowa; 2) otwarte spotkanie konsultacyjno-informacyjne z interesariuszami rewitalizacji w dniu 00.00.2017 roku 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Włoszczowa. Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Włoszczowa i w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Włoszczowa (www.wloszczowa.pl). 5. Organizacja konferencji podsumowującej prace nad dokumentem w dniu 00.00.2017 roku, na której przedstawione zostały główne założenia projektu dokumentu (<i>informowanie, konsultowanie</i>).

WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)	
Wdrażanie założeń Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024: - realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych); - prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji.	1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.). 2. Konkurs ofert dla organizacji pozarządowych. 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji. 4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni. 5. Warsztaty projektowe związane z kształtowaniem przestrzeni z wykorzystaniem map/makiet. 6. Spacerzy badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych. 7. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym w partnerstwach międzysektorowych). 8. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie cyklicznych spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji. 9. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów. 10. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją.
MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
Ocena realizacji założeń Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024: - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu.	1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Zespół ds. Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy. 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych. 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term</i> i <i>ex-post</i> z realizacji Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych. 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Zespół ds. Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania zamieszczony jest chronologicznie na stronie internetowej gminy (wloszczowa.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (wloszczowa.eobip.pl) dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej i aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko

Do uzupełnienia po uzgodnieniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Spis fotografii

Fotografia 1 Plac Wolności – park.....	40
Fotografia 2 Plac Wolności	41
Fotografia 3 Zdegradowana przestrzeń na obszarze osiedli mieszkaniowych.....	43
Fotografia 4 Boisko przy Zespole Placówek Oświatowych nr 2	45
Fotografia 5 Boisko przy Zespole Placówek Oświatowych nr 2	45
Fotografia 6 Budynek Domu Kultury we Włoszczowie	47
Fotografia 7 Niezagospodarowany i nieodpowiednio wykorzystywany teren wokół Domu Kultury we Włoszczowie	48
Fotografia 8 Teren wokół Domu Kultury we Włoszczowie	48

Spis map

Mapa 1 Wyznaczony obszar zdegradowany w Gminie Włoszczowa.....	23
Mapa 2 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa.....	24
Mapa 4 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.....	50
Mapa 5 Mapa zagrożenia powodziowego na obszarze rewitalizacji	51

Spis schematów

Schemat 1 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji ..	25
Schemat 2 Założenia Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024	62
Schemat 3 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Włoszczowa.....	103

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	9
---	---

Tabela 2 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2014/2015 – porównanie średniej dla szkół z obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	35
Tabela 3 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Gminie Włoszczowa.....	52
Tabela 4 Projekt podstawowy nr 1	65
Tabela 5 Projekt podstawowy nr 2	68
Tabela 6 Projekt podstawowy nr 3.....	70
Tabela 7 Projekt podstawowy nr 4.....	71
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 5.....	73
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 6.....	74
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 7.....	76
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 8.....	77
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 9.....	78
Tabela 13 Projekt podstawowy nr 10.....	80
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 11	81
Tabela 15 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	85
Tabela 16 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi	91
Tabela 17 Wykaz projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy.....	95
Tabela 18 Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa.....	99
Tabela 19 Harmonogram wdrażania dokumentu	105
Tabela 20 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Włoszczowa na lata 2016–2024	111
Tabela 21 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	115

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Włoszczowa w latach 2011–2015	26
Wykres 2 Liczba ludności w Gminie Włoszczowa w podziale na obszar miejski i wiejski w latach 2011–2015	27

Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	28
Wykres 4 Liczba bezrobotnych mieszkańców w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa.....	28
Wykres 5 Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa.....	29
Wykres 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	30
Wykres 7 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji i w Gminie Włoszczowa w 2015 roku (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 1 000 mieszkańców)	30
Wykres 8 Liczba wydanych niebieskich kart w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa.....	32
Wykres 9 Liczba osób objętych pomocą w ramach niebieskiej karty w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	33
Wykres 10 Liczba kradzieży oraz kradzieży z włamaniem na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	33
Wykres 11 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 roku – porównanie średniej ze szkół obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	35
Wykres 12 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w latach 2011–2015 w Gminie Włoszczowa	36
Wykres 13 Średnia % frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	37
Wykres 14 Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa.....	38
Wykres 15 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2015 roku – porównanie średnie dla Gminy Włoszczowa, powiatu włoszczowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski	39
Wykres 16 Liczba kolizji drogowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2015 roku – porównanie obszaru rewitalizacji i Gminy Włoszczowa	42

Załącznik 1. Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Włoszczowa